De Zuid Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND.

DE[illegible] 53. KAAPSTAD, DINGSDAG, 5 JUNIJ, 1883. NO. 4,291

UNION LIJN.

KONINKLIJKE MAILDIENST

De Stoombootmaatschappij "UNION" (GELIMITEERD).

De Stoombooten dezer Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar

ENGELAND,

via MADEIRA, om den anderen DINGSDAG, te ST. HELENA en ASCENSION aanleggende op bepaalde tusschentijden.

Om de Veertien Dagen een Extra Boot tusschen de Maalbooten in.

SPARTAN, Kapt. WAIT, 5 Junij.
ROMAN, Kapt. JONES, 13 Junij.
MOOR, Kapt. CAINES, 19 Junij.
GERMAN, Kapt. LEIGH, 27 Junij.
PRETORIA, Kapt. BAINBRIDGE, Julij 3.
ANGLIAN, Kapt. MORTON, 11 Julij.
MEXICAN, Kapt. COXWELL, Julij 17.

VAN DE KUSTHAVENS EN NATAL

Vertrekken zij WEKELIJKS, na aankomst van iedere Stoomboot van Engeland.

Retourkaartjes worden uitgereikt tegen verminderde Prijzen.

Voor Vracht of Passage doe men aansoek bij de "Union" Maatschappij.

THOS. E. FULLER,
Direkteur-Generaal voor Zuid-Afrika.

Naar Engeland via St. Helena, Ascension en Madeira.

DE Kon. Maalstoomboot SPARTAN, A. MCLEAN WAIT, Gezagvoerder, zal als boven vertrekken op Dingsdag, den 5den Junij, om 4 uur 's namiddags. Passagiers gelieven aan boord te gaan niet later dan 3 uur 's namiddags.

Voor Vracht of Passage doe men aansoek bij de Stoommaatschappij "Union."

Naar Algoabaai, Oost Londen en Port Natal.

DE Kon. Maalstoomboot GERMAN, R. A. LEIGH, R.N.R., Gezagvoerder, op of omtrent den 3den Junij van Engeland verwacht, zal als boven vertrekken zoo spoedig mogelijk na ontlasting harer Kaapstadsche lading.

Voor Vracht of Passage doe men aansoek bij de Stoombootmaatschappij "Union."

Naar Mosselbaai, Algoabaai, Kowie en Oost Londen.

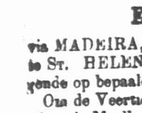

DE Kon. Maalstoomboot PRETORIA, WM. BAINBRIDGE, Gezagvoerder, van Engeland via St. Helena op of omtrent den 7den Junij verwacht, zal als boven vertrekken zoo spoedig mogelijk na ontlasting harer Kaapstadsche lading.

Voor Vracht of Passage doe men aansoek bij de Stoombootmaatschappij "Union."

Naar Port Natal; Mosselbaai, Algoabaai en Oost Londen aandoende slechts om Passagiers te landen.

DE Kon. Maalstoomboot ASIATIC, H. J. N. HARRISON, Gezagvoerder, zal als boven vertrekken zoo spoedig mogelijk na aankomst van de Kon. Maalstoomboot PRETORIA van Engeland.

Voor Vracht of Passage doe men aansoek bij de Stoombootmaatschappij "Union."

Naar Engeland en Antwerpen via Madeira.

DE Kon. Maalstoomboot ROMAN, E. T. JONES, Gezagvoerder, zal als boven vertrekken op Woensdag, den 13den dezer, te 12 uur 's middags. Passagiers gelieven aan boord te zijn niet later dan 11 uur 's voormiddags.

Voor Vracht of Passage doe men aansoek bij de Stoombootmaatschappij "Union."

ZUID-AFRIKAANSCHE

KONINKLIJKE MAILDIENST.

De "Castle Mail Packets" Maatschappij.

DE Stoombooten dezer Linie vertrekken van Kaapstad naar **Londen** om den anderen Dingsdag, via **Madeira** en **Plymouth**, te **Sint Helena** en **Ascencion** aanleggende op bepaalde tusschentijden.

Mei 29.—CONWAY CASTLE, Kapt. J. D. JEFFRIES, R.N.R.
Junij 12.—HAWARDEN CASTLE, Kapt. M. P. WEBSTER.
„ 26.—WARWICK CASTLE, Kapt. J. C. ROBINSON.
Julij 10.—GRANTULLY CASTLE, Kapt. C. H. YOUNG.

ANDERSON & MURISON,
Agenten.

UNION BANK.

Berigt aan Deelhebbers.

EEN speciale bijeenkomst van Deelhebbers zal worden gehouden ten Kantore van de Bank op

VRIJDAG, 6 JULIJ AANST.,

TE 11 UUR V.M.,

Voor de verkiesing van een Direkteur in de plaats van den heer JOHN PHILIP, die overleden is.

De namen der Kandidaten die men voornemens is op de volgende bijeenkomst ter verkiezing voor te stellen, moeten aan de Direkteuren in geschrifte worden bekend gemaakt door twee stemgeregtigde Deelhebbers niet later dan Vrijdag, den 8sten Junij, te 11 ure 's voormiddags.

Op last der Direktie,
ALEX. BROWN,
Kassier.

Union Bank,
30 Mei 1883.

600 VETTE MERINO en KAAPSCHE SCHAPEN en 200 BOKKEN.

OP DONDERDAG 7 DEZER,

ZULLEN de Ondergeteekenden Publiek doen Verkoopen, te

KLAPMUTS-STATIE,

Bovengemelde Schapen en Bokken die zeker present zullen zijn.

JACS. DE ROUX.

Paarl, 1 Junij 1883.

J. S. MARAIS & Co., AFSLAGERS.

"Blue Gum" Boompjes.

EENIGE Duizenden in Kistjes verkrijgbaar bij den Ondergeteekende.

D. C. MORKEL.

Adres: *Kraaifontein Station.*

APPLICATIEN

VOOR de betrekking van HOOFDONDERWIJZERES, van de 2de Klasse MEISJESSCHOOL te WILLOWMORE, zullen door den Ondergeteekende ontvangen worden tot op den 22sten JUNIJ e.k.

Salaris £60 per jaar, en Vrije Woning.

A. G. L. HOFMEYR,
Voorzitter der School-commissie.

Willowmore, 25 Mei 1883.

KOLONIALE

Weeskamer en Trustmaatschappij.

KENNISGEVING.

In den Insolventen Boedel van ROBERT WILSON, handelende onder den naam of de firma WILSON & GLYNN.

DAAR de Ondergeteekende benoemd is tot Provisioneelen Curator in den bovengemelden boedel door order van het Hoogeregtshof, zoo verzoekt bij mits deze allen die den boedel iets schuldig zijn het door hen verschuldigde onmiddellijk te betalen, daar er anders geregtelijke stappen tegen hen zullen worden genomen.

G. W. STEYTLER,
Provisionele Curator.

Gebouwen der Kamer,
No. 3, Kerkplein.
Kaapstad, 29 Mei 1883.

Mielies! Mielies!!

(VERSCH EN GOED),

TE KOOP aan de Pakhuizen van

POPPE RUSSOUW & CO.,

Burgstraat.

CALVINIA.

E. B. WATERMEYER,

GOUVERNEMENTS LANDMETER.

Adres: Onder bezorging van Den Heer A. J. VAN REENEN alvinia.

S. TWYCROSS

(GEWEZEN REKENMEESTER IN DE KAAPSCHE HANDELSBANK),

Auditeur van de Kaap de Goede Hoop Spaarbank en Stellenbosche Districts Bank (Beperkt)

Auditeert en Maakt Boeken en Rekeningen op.
Collecteert Rente en Rekeningen.
Negotieert Leeningen.
Koopt en Verkoopt Aandeelen.
Huis-, Huur en Algemeen Agent.

Burmester's Chambers
ADDERLEYSTRAAT.

BEVALLEN,—Te Klaas Voogdsrivier, afdeeling Robertson, op den 1sten Junij 1883, van een frisschen Zoon, de Echtgenoote van den heer

W. S. MALHERBE,
geb. VILJOEN.

BEVALLEN,—Van een Zoon, te Vredenburgh, op den 1sten Junij, de Echtgenoote van

P. E. SCHOLTZ.

Moddergat, 4 Junij 1883.

BEKENDMAKING

PLOTSELING op den 22sten Mei, door een wagen ongeluk, van mijne zijde weggenomen, mijn geliefde Echtgenoot, THOMAS JOHANNES THERON, in den ouderdom van 39 jaren, 3 maanden en 12 jaren. Twee kinderen zijn mij gelaten, die echter te jong zijn, om met mij dit onherstelbaar verlies te betreuren.

Hartelijk dank ik de vele Vrienden, voor de hulp mij betoond, in mijne diepe droefheid.

A. M. THERON,
(geb. SMITH)

Talbagh, 22 Mei 1883.

OVERLEDEN,—Te Vlakte, Distrikt Piquetberg, ABRAHAM JOHANNES, jongste Zoontje van ABRAHAM JOHANNES en MARIA ALIDA VAN ZYL, (geboren DE VILLIERS,) in den ouderdom van circa 9 maanden. Diep betreurd.

EEN ZELDZAME KANS.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN
80 Eerste Klasse
"MONTEVIDEO" EZELS,
In het Dorp "Durbanville,"
OP WOENSDAG, 6 JUNIJ A.S.,

DE Ondergeteekenden, daartoe gelast, zullen opgemelde Ezels, in prachtige Konditie, en sedert twee Jaren in de Kolonie, als bovengemeld publiek verkoopen.

J. J. HOFMEYR & ZOON, Afslagers.

HET WONDER DEZER EEUW.

Goede, Sterke, Dienstige Stoelen, 2s. 9d., per stuk,
IN DE STAD VRIJ AFGELEVERD.

D. ISAACS & CO.,
88, 90 EN 92 LANGEMARKT-STRAAT.

EATON, BUSK & CO.

HEBBEN THANS ONTVANGEN
PER "HANSA" VAN RIO,
EEN DUIZEND ZAKKEN
BESTE BLAAUW BOON RIO KOFFIJ.

WELLINGTON.

260 Vette Slagtossen en Koeijen
3 Paren Blaauw Schimmelpaarden, gedresseerd, 2 en 3 jaren oud
12 Ezels van 3 tot 6 jaren oud, gedresseerd.

ZULLEN Publiek worden Verkocht uit de MARKTKRAAL te WELLINGTON, op Maandag,

11 JUNIJ AANST.,

TEN 10 UUR 'S MORGENS.

Bovengemelde OSSEN en KOEIJEN zijn in goede conditie en worden met zorg opgebragt door den Ondergeteekende self. Zij zullen zeker present zijn en niet te voren uit de hand worden verkocht.

D. P. S. BRINK,
(van Riebeek West.)

Vendu-kantoor, Kerkstraat,
Wellington, 17 Mei 1883.

MALAN & CELLIERS, AFSLAGERS.

Weggeloopen of Gestolen

VAN mijne Plaats "KOOPMANSKLOOF," te BOTTELARIJ, op den 22sten dezer, EEN VAAL RUIN EZEL, drie jaren oud, ONGEMERKT, met zwarte streepen om al de beenen.

Heeren en Schutmeesters, bij wie gezegde Ezel moge zijn aangekomen, gelieven mij daarvan kennis te geven, per brief, aan mij geaddresseerd, naar het Postkantoor te Stellenbosch, en alle billijke kosten gemaakt aangaande denselven, zullen door mij bij 't afhalen er van vereffend worden.

P. J. BOSMAN, J.zoon,
Bottelarij.

Stellenbosch, 29 Mei 1883.

MALMESBURY

EXECUTEURSKAMER.

PUBLIEKE VERKOOPING.

In den Insolventen Boedel van WILLEM JOHANNES VOS, van Malmesbury.

Op Donderdag, 14 Junij a.s.

DE Ondergeteekende zal publiek doen verkoopen op bovengemelden Datum, op de stoep van den Heer VAN DOMARUS, een net en gerieflijk **WOONHUIS** onder **IJZEREN DAK**, met Ruime Vertrekken en in goede orde van reparatie, gelegen naast aan de PUBIEKE KANTOREN in dit Dorp, te zamen met den daaraan liggenden **Tuingrond**, gedeeltelijk omheind, en voorzien van een standhoudenden put Water.

BONUS!

Verkooping te beginnen om 10 ure v.m.

A. G. WATERMEYER,
Eenig Curator.

Malmesbury, 30 Mei 1883.

J. W. MOORREES, Jr. & Co., Afslagers.

MALMESBURY

EXECUTEURSKAMER.

PUBLIEKE VERKOOPING.

In den Insolventen Boedel van BERTHOLD RICHARD EDMAAN VAN DOMARUS, Algemeen Handelaar, van Malmesbury.

Op Donderdag, 14 Junij,

ZULLEN Publiek worden Opgeveild aan de Woning van den Insolvent, de LOSSE GOEDEREN tot dezen Boedel behoorende, bestaande uit eenen uitgestrekten Voorraad WINKELGOEDEREN, zoals:

Stevels, Linnen en Wollen Goederen, Hoeden, Klaargemaakte Kleederen voor Mans en Jongens, Glas- en Aardewerk van alle soorten.

ALSMEDE:

Verscheidene uitmuntende Guitars, Concertinas, Harmoniums en andere Musiek Instrumenten en artikelen te menigvuldig om te melden.

VERDER:

De Toonbanken, Glazen Kasten, Rakken, en andere toebehoorenden.

ALSOOK:

Een Assortiment extra Cigaren, Tabak, Pijpen, enz., enz.

Buitenlieden moeten deze gelegenheid waarnemen om zich van verscheidene benoodigdheden te voorzien, daar alles ZONDER RESERVE zal worden Verkocht.

DE VERKOOPING TE BEGINNEN OM HALF 10 URE PRECIES.

W. A. CURREY,
A. G. WATERMEYER,
Gez. Curatoren.

Malmesbury, 30 Mei 1883.

J. W. MOORREES, Jr. & Co., Afslagers.

VOGELSTRUISVEDEREN.

DE Ondergeteekende KOOPT STRUISVEDEREN en is te vinden No. 5, St. George straat.

E. G. ASPELING.

De Paarlsche Bank
PAARL.

OPGERIGT SEPT. 1852.

Nominaal Kapitaal ...	...	£ 41,430
Opbetaald Kapitaal ...	...	13,810
Reservefonds ...	...	11,810

DIRECTEUREN:

Wel-Ed Heer P. C. LE ROUX, Voorzitter.
„ „ P. J. MALHERBE, G.zn.
„ „ A. J. MARAIS, J.zn.
„ „ SEB. V. VAN NIEKERK
„ „ J. A. BERNHARDI.
„ „ J. J. MINNAAR, Sen.
„ „ G. J. MALHERBE.
„ „ P. B. DE VILLE.
„ „ F. J. HUGO, P.zn

De Bank geeft Renten op Vaste Deposits, het tarief te worden vernomen ten haren kantore.

De Directeuren vergaderen Maandags en Donderdags, 's morgens ten 10 ure, om over Applicatie voor Disconto te beslissen.

AGENT, KAAPSTAD:
Zuid Afrikaansche Bank.
J. J. F. LE ROUX, Kassier.

WELLINGTON

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN
Zeer Kostbaar Vastgoed en Meubels,
OP
WOENSDAG, 13 JUNIJ AANST.,
TEN 10 UUR 'S MORGENS.

In den Boedel van Wijlen Mej. HELENA ELIZABETH LOCHNER.

DE HEEREN MALAN & CELLIERS, behoorlijk gelast door den Executeur Testamentair in bovengemelden Boedel, zullen Publiek Verkoopen op WOENSDAG, 13 JUNIJ AANSTAANDE, 's Morgens ten 10 ure, zeker

GERIEFLIJK WOONHUIS,

Gelegen aan de Bainstraat, en bevattende een Voorkamer, groote Eetzaal, 5 Slaapkamers, Dispens en Keuken, alsook een patente W.C. en Badkamer.

De Buitengebouwen bestaan uit Stallen, Wagenhuis, 2 Bedienden Vertrekken, Kralen, enz., en annex dezelve is een MOOIJE COTTAGE, front makende naar de Bainstraat, welke een goede Jaarlijksche Huur opbrengt.

De TUINGROND is zeer uitgebreid en de ingang er van, van uit de Achterplaats, wordt bereikt door een Prachtig Prieel op Pilaren en IJzeren Traliewerk.

De BOOMGAARD is beplant met allerlei soorten van VRUCHTBOOMEN, zoogals Abrikozen, Perziken, Appels, Peren, Loquats, Guavas, Moerbeijen, enz., enz., behalve nog 3,000 uitstekende WIJNSTOKKEN. Buiten het gewone regt op Leiwater, zijn er nog twee NOOIT FALENDE PUTTEN op het Eigendom, en een Windmolen compleet met Loodpijpen en Kranen, alsook een Groote CEMENTEN DAM daar naast, zoo ingerigt dat er gemakkelijk een groote hoeveelheid Water kan geborgen worden, beschikbaar om ten eenigen tijd gebruikt te worden den geheelen Zomer door.

Dit Eigendom is zoo wel bekend, dat verdere omschrijving onnoodig is. Het is genoeg om te zeggen dat deszelfs ligging en verkieslijkheid als een Woning niet kan worden overtroffen in het geheele Dorp.

HUISRAAD,

Bestaande uit het gewone Assortiment Voor-, Eet- en Slaapkamer Meubelen, insluitende 2 zeer Fraaije Vervoerbare HOEKKASTEN met ZILVEREN BESLAG, Tapijten, Gordijnen, enz.

EINDELIJK:

Glas- en Aardewerk, en Pleetwaren, enz., en wat verder nog zal aangeboden worden.

HET VASTGOED ZAL PREGIES TEN 11 URE WORDEN OPGEVEILD.

BONUS ZAL GEGEVEN WORDEN.

ABERCROMBY, M.D.,
Executeur Testamentair.

Wellington, 31 Mei 1883.

MALAN & CELLIERS, AFSLAGERS.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN ZEER KOSTBARE
Vaste en Losse Goederen,
RIJTUIGEN, ENZ.,
AAN DE PAARL.

In den Insolventen Boedel van JAN JACOBUS de VILLIERS.

DE Ondergeteekenden, in hunne betrekking als Curatoren in bovengenoemden Boedel, zullen Publiek doen Verkoopen,

OP VRIJDAG, den 1sten JUNIJ 1883,

AL DE

LOSSE GOEDEREN TOT DEN BOEDEL BEHOORENDE,

BESTAANDE UIT:—

15 Nieuwe Kapkarren op Veeren, 2 Kapkarren (gebruikt), 1 Bokwagen (half klaar), 1 Schotsche Kar, 1 groote hoeveelheid Kar- en Wagenwielen, 5 Karren (bijna klaar) 3 Karbakken, 100 paar Karassen, 2 Bokwagen Assen, 1 hoeveelheid IJzerwerk, 1 hoeveelheid Smids Kolen, Kar- en Wagenveeren, 4 paar Blaasbalgen, Aambeelden, en Smids- en Wagenmakersgereedschap.

5 Struisvogels, 1 Kapkar, Paard en Tuig, 1 Koe en Kalf.

HUISRAAD, als Piano, 1 Harmonium, Ledekanten, Katels, Ronde, Wasch-, Kleed- en Aanzettafels, Kleederkasten, Glas- en Aardewerk, Keukengereedschap, enz.

ASLOOK:

21 Aandeelen in de Paarlsche Bank,

EN OP WOENSDAG, 6 JUNIJ A.S.,

De VASTE GOEDEREN tot den Boedel behoorende,

BESTAANDE UIT:—

I. Het welbekend en gerieflijk Woonerf van den Insolvent, gelegen te Noorder Paarl, langs de Mainstraat, met het daaropstaande welingerigt Woonhuis, Kelder, Stal, Wagenhuis en groote Wagenmakers Winkels, allen onder IJzeren Dak en in den besten staat van reparatie. Het eigendom is beplant met een grooten Wijngaard, is gelegen in het vruchtbaarste gedeelte van het Dorp, en is volop voorzien van water.

II. Het Eigendom bekend als "Het Masonic of Lady Grey Hotel," gelegen vlak over het *Patriot* Kantoor, in het bedrijvigste gedeelte van het Dorp, bestaande uit een groot Huis, met Dubbele Verdieping, onlangs en expresselijk voor een Hotel Gebouwd, met Stal en Buitengebouwen annex, allen onder Dak en van alle gemakken voorzien.

RUIM BONUS ZAL GEGEVEN WORDEN.

J. F. P. PEROLD, } Gezamenlijke
A. B. DE VILLIERS, } Curatoren.

Paarl, 15 Mei 1883.

DE VILLIERS, FAURE & Co., Afslagers.

S. N. PONDER,
"DE"
Kooper van Struisvederen,
Burmesters Chambers, Adderleystraat,
KAAPSTAD,
Koopt het geheele jaar door en geeft de hoogste Marktprijzen.

PIQUETBERGSCH HOTEL.

DE HEER ADOLF KOSTER, lid onzer firma, het bestuur der Hotelbezigheid van de Gebroeders TEUNGS te Colesberg, op zich genomen hebbende, hebben wij besloten tot behoorlijke ontbinding onzer Vennootschap eene Publieke Verkooping te houden op

Dingsdag, 26 Junij Eerstk.,

VAN

I.

Het welbekende Hotelgebouw, gelegen in het centraalst gedeelte van het Dorp.

Het Hotel bevat negen ruime en luchtige Slaapkamers, Eet- en Zitkamers, Hotelkamer, ruime Keuken, Pakkamers en Zolders.

Alsmede een gebouw ingerigt voor Winkelbezigheid, 1 do. voor Kantien, Stalling voor 20 Paarden, enz., enz.

Het gebouw is geheel Nieuw en bevat Dubbele Verdieping.

Het aangrenzende Erf is geheel omheind, en is een der beste van het geheele Dorp.

De bezigheid is eene zeer winstgevende en heeft eene vermaardheid verworven bij het reisend Publiek, zooals slechts weinige buiten-Hotels te beurt valt.

II.

Zeker onbebouwd Erf te PORTERVILLE, gelegen aan de HOOFDSTRAAT, en grenzende aan de bezigheids gebouwen van LAURENCE & Co.

III.

De Winkelvoorraad, bestaande uit een Uitgebreid Assortiment van Linnen, Tabbaksgoed, Fluweel, Gemaakte Kleederen, Stevels, Dames' Laarsjes, Flanellen, Voerchits, Chits, Zeep, Stijfsel, Rijst, alle soorten van Glas- en Aardewerk, en al wat in eene welingerigte bezigheid te pas komt, alsmede 1 Bascule.

IV.—Levende Have.

1. Het beroemde Hengstpaard "Rip van Winkel."
2. Het Vrijstaatsche Rijpaard "Scheitlaers."
3. Twee Kar- en Rijpaarden, 3 Ossen, eene extra Melkgevende Koe.

V.

1 Splinternieuwe Paardenwagen, geheel compleet, 1 Kar op Veren, 1 span nieuwe Tuigen, 2 paar Achtertuigen, 1 span nieuwe Jukken en Stroppen, enz.

VI.—Meubelen.

1 Stel Zitkamer Meubelen "à la Bourbaki," met inbegrip van Piano (3 snaren), Spiegels, Schilderijen, Gordijnen, enz., enz

Eetkamer.

Mahoniehouten Eettafels en Stoelen, Buffet, Lampen (hang), enz., enz.

Slaapkamers.

Acht IJzeren Ledekanten (enkel en dubbel), Vederen Bedden, Matrassen, Mahoniehouten Waschtafels, do. Kleedtafels, do. Kleederkast, Spiegels (toilet), Tapijten, Matten.

Keukengereedschap.

Diner Sets, Messen, Vorken, Potten, Pannen, 1 prachtige Stoof, Glas- en Aardegoed, enz., enz., enz.

RUIM BONUS.

Termen van Betaling zeer gemakkelijk!

KOSTER EN OVERBEEK.

Paarlberg, 2 Junij 1883.

EMILE H. VAN NOORDEN, Afslager.

GROOTE VERKOOPING

VAN

Vastgoed, Winkelmeubelen en Rakken en het Restant van den Uitgebreiden Voorraad,

TE

NOORDER (BENEDEN) PAARL,

LADY GREY STATION,

Waaraan Kapstadsche Kapitalisten hunne aandacht behooren te wijden; koopen, en gebruiken of de reactie afwachten om weder te verkoopen.

DE Curatoren van den Insolventen Boedel van wijlen PETRUS JOHANNES STEPHANUS DU TOIT, die handelde onder de Firma van A.J.F. DU TOIT & Co., behoorlijk door de Krediteuren gemagtigd, zullen per Publieke Veiling verkoopen, op

MAANDAG, 11 JUNIJ, ten 11 ure 's morgens,

Al het Kostbaar VASTGOED en HUISEIGENDOM aan dezen Boedel behoorende, verdeeld in geschikte Perceelen, bestaande in:—

PERCEEL I. De uitgebreide PAKHUIS en WINKELGEBOUWEN, waarin de vroegere zeer winstgevende Bezigheid van de firma voor langen tijd werd gevoerd Zij zijn uitstekend gebouwd, onder geriffeld IJzeren Dak, en zullen aan den Achterkant ruim van Grond voorzien zijn.

De Winkelmeubelen en Rakken, allen van het beste Maaksel, zullen afzonderlijk verkocht worden.

PERCEEL II. Het ruime dubbele Pakhuis onder IJzeren Dak, aan den achterkant van de bovengenoemden met een goeden weg tot toegang en ruim van Grond voorzien.

PERCEEL III. De uitstekende ruime Woning met Buitengebouwen, onder IJzeren Dak, thans bewoond door Mejufvr. DU TOIT.

PERCEEL IV. De do. do. do., onder Rieten Dak, met grooten goed bebouwden Tuin, thans bewoond door Dr. BOTHA.

PERCEELEN V, VI, VII en VIII. Bouw- of Tuingrond, met front naar den Hoofdweg en grenzende aan de Markt Uitspanplaats, beter bekend als Van der Poel's Plein.

Als een Bezigheidsplaats hebben deze Gebouwen den besten Buitenhandel in het Distrikt en een goeden Handel in de Stad, terwijl zij als Woonhuizen goed afgewerkt, gerieflelijk en gezond zijn.

Tegelijkertijd zal verkocht worden het overgebleven gedeelte van den uitgebreiden Voorraad.

Verdere bijzonderheden kunnen verkregen worden op aanvraag bij een der beide Curatoren.

E. J. M. SYFRET, Kaapstad,
J. J. DE VILLIERS, A.P.zoon, Paarl.
Gezamenlijke Curatoren.

AAN WIJNBOEREN.

De Waal & De Kock,

BURGSTRAAT,

Bieden te koop aan tegen zeer lage prijzen:

GRAVEN, GRAVEN, GRAVEN,

PARKES, LYNDON'S, WARD & PAYNE'S en andere soorten.

VORKEN, VORKEN, VORKEN,

4, 5 en 6 Tand, van de beste qualiteit.

BOSCHPIKKEN, HARKEN, SCHOFFLS,

alsook alle soorten

KOPER-, BLIK- EN IJZERWAREN,

WAGENMAKERS-, SMIDS-, TIMMERMANS-, BLIK-, KOPERSLAGERS- EN KUIPERSGEREEDSCHAP.

DE WAAL & DE KOCK,

24, Burgstraat, Kaapstad.

Executeurskamer.

Acte van Vennootschap, gedateerd 1 October 1859, opgemaakt volgens de basis der oorspronkelijke Acte, gedateerd 20 Augustus, 1858.

Tegenwoordige Acte ingelijfd bij Acte der Inlements, No. 17, 1859.

OPBETAALD KAPITAAL, £36,000.

DIREKTEURS:

De Edele Heer J. H. HOFMEIJR, Voorzitter.

De Wel-Edele Hn. W. HIDDINGH, LLD	De Wel-Edele Hn. J. P. ROUX, MD.
J. G. BORCHERDS	I.P.H. VAN DER POEL

AUDITEURS.—

De Wel-Edele Heer C. J. M. Vos.	De Wel-Edele Heer J. P. DE WET.

F. J. BROERS, Secretaris.

BERIGT.

A. T. RUTTER

FABRIKANT van den beroemden "INNES" Zadel, die voor gemak onovertroffen is en gewaarborgd wordt precies te passen. Probeert den Nieuwen Lamswollen Zitting Zadel, en prachtige Veren Zitting met Gomelastiek.

Zadels gemaakt naar alle patronen.—Tuig met Voorslag gewerkt netjes gemaakt in stel en spannen.—Reparatien netjes gedaan.

Westelijke Provincie Spoorweg.

TIJDTAFEL VAN AF 14 MEI 1883.

HOOFDLIJN—KAAPSTAD NAAR VICTORIA WEST.

HEEN. STATIONS.	1	2
Vertrek van	v.m.	n.m.
Kaapstad	8·0	3·45
Papendorp	8·5	3·50
Zoutrivier	8·12	3·57
Maitland	8·16	4·1
Durbanweg	8·50	4·32
Kuilsrivier	9·0	4·45
Eersterivier	9·18	5·3
Lynedoch	9·29	5·14
Vredenburg	9·37	5·22
Bosmans Hek (haltplaats	9·45	5·30
Stellenbosch	9·55	5·42
Muldersvlei Junction ..	10·16	6·2
Klapmuts	10·33	6·14
Paarl	10·56	6·37
Ladygreybrug	11·6	6·47
b Wellington	11·35	7·20
Hermon	12·16n.m.	8·13
Piquetbergweg	12·52	8·53
Tulbaghweg	1·12	9·15
Ceresweg	1·50	9·55
Breederivier	2·18	10·25
Goudiniweg	2·47	10·56
bAankomst Worcester ..	3·12	11·25
Vertrek do.	3·30	11·40
Hexrivier	4·16	12·32v.m.
Hexrivier Oost	4·50	1·10
Triangle	6·25	2·45
b Touwsrivier	7·45	4·0
Constable	8·52	5·10
Matjesfontein	10·6	6·25
Buffelsrivier	11·10	7·35
b Grootfontein	12·50v.m.	9·30
a Bloedrivier (haltplaats) ..	1·45	10·25
Prins Albertweg	2·40	11·15
b Fraserburgweg	4·25	12·55n.m.
a Uitkijk (haltplaats) ..	4·50	1·20
Letjesbosch	5·50	2·15
bAankomst Beaufort West ..	7·20	3·45
Vertrek do. ..	7·40	4·0
Rhenosterkop (haltplaats	8·56	5·20
Nelspoort	9·50	6·14
Drie Zusters (haltplaats) ..	11·10	7·34
Murraysburgweg (do.) ..	12·13n.m.	8·39
Aankomst Victoria-Westweg	1·10	9·40

TERUG.	1	2
	v.m.	n.m.
Vertrek Victoria-Westweg ..	4·50	1·20
Murraysburgweg (haltpl.)	5·50	2·18
Drie Zusters (do.) ..	6·52	3·20
Nelspoort	8·8	4·35
Rhenosterkop (haltplaats)	8·55	5·22
bAankomst Beaufort West ..	10·0	6·20
Vertrek Beaufort West ..	10·15	6·40
Letjesbosch	11·35	8·0
a Uitkijk (haltplaats) ..	12·25n.m.	8·55
b Fraserburgweg	1·0	9·30
Prins Albertweg	2·30	11·5
a Bloedrivier (haltplaats) ..	3·23	11·55
b Grootfontein	4·30	1·0 v.m
Buffelsrivier	6·0	2·20
Matjesfontein	7·20	3·40
Constable	8·50	5·5
b Touwsrivier	10·15	6·30
Triangle	11·20	7·35
Hexrivier Oost	1·2 v.m.	9·5
Hexrivier	1·23	9·26
bAankomst Worcester ..	2·10	10·15
Vertrek do.	2·25	10·30
Goudiniweg	2·55	10·58
Breederivier	3·25	11·26
Ceresweg	3·55	11·55
Tulbaghweg	4·27	12·33n.m
Piquetbergweg	4·50	12·56
Hermon	5·26	1·30
b Wellington	6·20	2·25
Ladygreybrug	6·40	2·45
Paarl	6·52	2·57
Klapmuts	7·13	3·18
Muldersvlei Junction ..	7·25	3·31
Stellenbosch	7·46	3·52
Bosman's Hek (haltplaats)	7·53	3·57
Vredenburg	8·3	4·5
Lynedoch	8·10	4·13
Eersterivier	8·22	4·26
Kuilsrivier	8·39	4·46
Durbanweg	8·54	5·0
Maitland	9·16	5·22
Zoutrivier	9·25	5·31
Papendorp	9·29	5·35
Aanko mst Kaapstad	9·35	5·40

MALMESBURYSCHE TAKLIJN.

HEEN.	v.m.	n.m
Vertrek Durbanweg	8·55	5·0
Kraaifontein	9.42	5·18
Klipheuvel	10·18	6·23
Kalabaskraal	10·53	6·56
a Abbotsdale (haltplaats) ..	11·16	7·18
Aankomst Malmesbury	11·25	7·25

TERUG.	v.m.	n.m.
Vertrek van Malmesbury ..	6·30	2·10
a Abbotsdale (haltplaats) ..	6·36	2·16
Kalabaskraal	7·8	2·47
Klipheuvel	7·43	3.21
Kraaifontein	8·20	3.58
Aankomst Durbanweg	8·42	4.20

Waar letter a staat, houdt de trein alleen op als er passagiers zijn die in of uit den trein willen gaan.

Waar letter b staat, kan men ververschingen bekomen.

De Zaturdagsmorgen heentrein blijft over op Beaufort tot Maandag morgen, en de namiddag trein vertoeft te Worcester tot Zondag nacht. De Zaturdag 4.50 v.m. terugtrein van Victoria West doet 's Zondags morgens de stations van Goudiniweg tot Hermon alleen aan als er passagiers zijn die uit of in willen gaan, en loopt dan via Kraaifontein naar Kaapstad. De trein vertrekkende van Victoria West Zaturdag te 1·20 n.m. blijft op Beaufort over tot Zondag avond. De namiddag treinen heen en terug nemen 3de klasse passagiers alleen tusschen Wellington en Kaapstad op.

VERKOOPINGEN.

Junij 5.—Wellington, Vaste Goederen, Huisraad, enz. in den insolv. boedel van S. Samodien, —Malan & Celliers, Afslagers.

„ 5.—Malmesbury, Ossen en Ezels van C. Haupt, —J. W. Moorrees, Jr. & Co., Afslagers.

„ 5.—Klapmutsstatie, Slagtossen en Ezels van D. P. Mellet, —J. S. Marais & Co., Afslagers.

„ 6.Paarl, Vaste en Losse Goederen, Rijtuigen, enz., in den insolv. boedel van J. J. de Villiers,—de Villiers, Faure & Co., Afslagers.

„ 6.—Durbanville, Ezels,—J. J. Hofmeyr & Zoon, Afslagers.

„ 7.—High Heith, afd. Swellendam, de plaats High Heith en Losse Goederen, van F.N. van As.—

„ 7.—Klapmutsstatie, Schapen en Bokken van J. Le Roux,—J. S. Marais & Co., Afslagers.

„ 8.—Uitkijk, afd. Stellenbosch, Vaste en Losse goederen, Levende Have, Vaatwerk enz., in den insolv. boedel van M. Beyers,—P. J. Bosman, Afslager.

„ 8.—Wellington, Slagtossen van B. J. Vletman,—J. Fred. Pents & Co., Afslagers.

„ 11.—Wellington, Slagtossen en Koeijen van P. S. Brink,—Malan & Celliers, Afslagers.

„ 11.—Noorder (Onder) Paarl, Vaste en Losse Goederen, in den insolv. boedel van A. J. F. du Toit & Co.,—

„ 12.—Wellington, Slagtossen en Koeijen van P. B. Lombaard,—J. Fred. Pents & Co., Afslagers.

„ 13.—Stellenbosch, Handelsvoorraad, enz., in den insolv. boedel van Daniel Hoffman Jr,—J. Mader & Co., Afslagers.

„ 13.—Wellington, Vaste Goederen, Huisraad, enz. in den boedel van wijlee mejufvrouw H. E. Loebner.

„ 14.—Wagenmakersvlei, Wellington, Wijnplaats in den Insolv. boedel van B. J. Kriegler,—J. F. Pents & Co., Afslagers.

„ 14.—Malmesbury, Losse Goederen in den insolventen boedel van B. R. E. van Domarus,—J. W. Moorrees, Jr., & Co., Afslagers.

„ 14.—Malmesbury, Vastgoed in den insolventen boedel van W. J. Vos, J. W. Moorrees, Jr., & Co., Afslagers.

„ 17.—Pijpklip, Hartebeest-rivier, nabij Kenhardt Levende Have, van Brussel en Voekule, —F. W. C. Loxton, Afslager.

„ 27.—Montagu, Vaste en Losse goederen in den insolv. boedel van P. G. Joubert Pz.,—G P. van Zijl, Afslager.

GEDOOPT.

In de Nieuwe Ned. Geref. Kerk, op Zondag, 3 Junij, door den WelEerw. Dr. A. ROUX; eene dochter van wijlen den heer George Cadogen Lind, met name Agatha Catharina.

MARKTPRIJZEN

Van 2 en 4 Junij, 1883.

	£	s.	d.	£	s.	d.
Aardappelen, pr. 3 bs.	0	3	9	0	16	1
Boonen, per 3 bs. ...	1	12	0	1	13	0
Boter, per lb. ...	0	2	0	0	2	6
Bloemkool, ...	0	0	1½	0	0	6½
Beet, per bos. ...	0	0	1½	0	0	2½
Eijeren, per 100 ...	0	17	3	0	18	8
Kenden, per stuk ...	0	2	9	0	3	0
Hoenders, per stuk...	0	1	6	0	2	0
Haverg, pr. 100 lb.	0	6	7	0	6	9
Kool, per stuk ...	0	0	1½	0	0	3½
Pompoenen, per stuk	0	0	2	0	0	7½
Patattas, per 3 bs. ...	0	6	0	0	7	0
Rapen per bos. ...	0	0	0½	0	0	2½
Radijzen, ...	0	0	1	0	0	1
Uijen, ...	0	6	8	0	7	0
Wortelen, per bos...	0	0	1½	0	0	1½

Zaturdag, 2 Junij, 3 Wagens, en 32 Karren.

NIEUWE MARKT.

Van 2 en 4 Junij, 1883.

Aardappelen, per 3bs.	...	0	10	0	0	17 6
Akkers,	.. ..	0	3	6	0	3 7
Boonen, per 3 bs.	...	1	19	0	2	2 0
Boter, per lb.	...	0	2	0	0	2 3
Beet, per bos	...	0	0	2	0	0 2½
Bloemkool, per stuk	...	0	0	3	0	0 6½
Eijeren, per 100 ...	...	0	16	0	0	18 1
Kenden, per stuk ...	...	0	2	3	0	2 5
Guavas, per 100 ..	...	0	1	5	0	2 11
Ganzen, per stuk ...	...	0	3	6	0	3 10
Hoenders, per stuk ...	...	0	1	3	0	2 1
Kalkoenen per stuk	...	0	5	3	0	3 1
Kool, per stuk	...	0	0	1	0	0 2½
Kweeperen, ...	...	0	4	6	0	4 9
Limoenen, per 100	...	0	6	6	0	7 1
Makouwen ...	...	0	3	0	0	3 3
Nartjes, per 100	...	0	4	7	0	5 0
Pompoenen,	...	0	0	4	0	0 7½
Patattas, per 3 bs.	...	0	5	0	0	7 8
Pisangs, per bos	...	0	4	0	0	8 6
Prei, per bos.	...	0	0	1	0	0 1½
Rozijnen,	...	0	0	1½	0	0 1½
Rapen, per bos.	...	0	0	1	0	0 1½
Selderij, per bos	...	0	0	1	0	0 1½
Speenvarkens,	...	0	9	3	0	9 3
Uijen,	...	0	7	0	0	7 6
Witte Wortelen	...	0	0	2	0	0 2½
Wortelen, per bos	...	0	0	1	0	0 1½
Zuurlimoenen,	...	0	2	0	0	2 6

De Zuid-Afrikaan.

DINGSDAG, 5 JUNIJ 1883.

PROTECTIE OP HET RICHMONDSCHE CONGRES.

KORT geleden hadden wij gelegenheid om met een woord op de uitwerking der protectie in de Transvaal te wijzen. Met na te gaan wat er op het Richmondsche congres over protectie gesegd en besloten is, komen wij de vraag eenigsins nader of protectie voor de Kaapkolonie deugt. De discussie beperkte zich tot weinige der aanwezigen; en dat de zaak niet op wetenschappelijke wijze, en met aanhalingen uit schrijvers over staathuishoudkunde, besproken werd, dat ligt in den aard der zaak. Staathuishoudkunde wordt in de scholen die door onze boeren bezocht worden niet geleerd; en of die scholen beter zouden beantwoorden zoo dit wel het geval was, dat is de vraag. Maar een besluit werd genomen "dat alle takken van Koloniale nijverheid behooren te worden beschermd," en hierover zullen petitien aan het Parlement gezonden worden, zoodat de kwestie van protectie op den duur hier tot het gebied der praktische politiek zal gaan behooren. Wat beteekent echter dat beschermen van alle takken van Koloniale nijverheid waar in het besluit van wordt gesproken? Leest men wat de heer Schalk van der Merwe, uit Malmesbury, er van gezegd heeft, dan is het duidelijk dat hij bescherming van een bestaan de tak van nijverheid, de koornboerderij op het oog heeft. Wordt, zegt hij, de wijnbouw beschermd door den accijns, en den vesteelt door de Koloniale vecartsen, waarom dan niet even goed voor den koornbouw iets gedaan? Nu wordt er inderdaad ten gunste van den Kaapschen koornboer iets gedaan wat met de tegenwoordige bevoordeeling van den wijnboer door den accijns vergeleken kan worden. Vooreerst is er invoerbelasting op koorn en op meel Ten tweede worden Koloniale produkten langs de spoorwegen goedkooper naar de zeesteden vervoerd dan ingevoerde waren naar het binnenland. Een protectie zoo als de vecteelt erlangt door de aanstelling van een Kolonialen Veearts, zal de koornbouw, en met den koornbouw alle takken van het boeren bedrijf, krijgen als er hier een Departement van Landbouw komt. Dat zulk een protectie als deze aan alle takken van het boerenbedrijf, en aan alle die met dat bedrijf in verband staan, behoort verleend te worden, dat is een denkbeeld dat in ons blad herhaaldelijk is voorgestaan. Of het raadzaam zou zijn de belasting op ingevoerd koorn en meel te verhoogen, dat is een vraag van eenigszins anderen aard, en waar wij ongaarne een beslissend antwoord op geven zouden zonder naauwkeuriger kennis van den toestand en de vooruitzigten der koornboerderij in alle streken der Kolonie dan een Kaapstadsch blad zoo ligt kan erlangen. Dit echter is zeker dat, zoo het bleek dat het resultaat zou zijn dat de bevolking der steden aan de zeekust wat meer voor haar brood zou moeten betalen, terwijl de koornboer wat minder bezwaar er door zou hebben, wij dit geen erg kwaad zouden achten; want juist in die steden is nog het ligtst iets te verdienen, en het is door den boerenstand dat de Kolonie vooruit moet gaan.

De voorsteller van het genomen besluit, de heer Le Roux, bewoog zich in in ruimer kringen, en de meening zijner opmerkingen is ons niet altijd regt duidelijk. In lange betoogen te treden over hetgeen hij kan bedoeld hebben, dunkt ons thans min gepast. De maak der protectie zal later meer uitvoerig in de dagbladen besproken worden, en dan zullen wij gelegenheid hebben om duidelijker te zien, en te zeggen, wat ons in de hier heerschende denkbeelden over die belangrijke kwestie al dan niet gepast lijkt. Het is dan ook niet zoo zeer met het oog op hetgeen door hem gezegd is als op hetgeen wellight sommigen er uit zullen afleiden, dat wij een enkele aanmerking in het midden brengen. Er zijn hier takken van nijverheid die niet gemist kunnen worden. Waar wijnbouw gedreven wordt moet wijnbereiding plaats hebben. Waar men veel vervoer, wegen van geheel bijzondere geaardheid, en geen gebrek aan wagenhout heeft moet wagenmakerij een inlandsche tak van nijverheid zijn en blijven. Waar men veel huiden en veel vraag naar lederwerk heeft, geraakt het looijers-, zadelmakers- en schoenmakersbedrijf zeer ligt tot zekeren bloei. Naar al wat wij hier van de vooruitzigten der glasblaserij vernamen, heeft het ons verwonderd dat de Z. A. glasfabriek is verongelukt. Of met het oog op al die bedrijven protectie noodig is, dat laten wij thans daar. Maar wat wij den Kaapschen boerenstand onder het oog willen brengen is de vraag of het, als men de zaken van hun standpunt beschouwt, een voordeel zou zijn indien men hier een Kolonialen fabriekstand kreeg. Of zulk een stand hier door middel van protectie in het leven is te roepen, dat is alles behalve zeker. Wij hebben hier wol, maar wij hebben hier tot dus ver evenmin overvloed van Koloniale steenkolen als van Koloniale arbeiders om b.v. lakenweverij op groote schaal te drijven. Maar gesteld dat men dit alles had, zou dan een sterke fabriekstand geen bezwaren medebrengen? Zal er, in politieke zaken, geen voortdurende en zeer verklaarbare strijd zijn tusschen een grondbezittenden boerenstand, en een talrijken, meerendeels uit den vreemde gerecruteerden, fabriekstand? Het doet waar wij die vraag mee stellen is discussie uit te lokken. Wat wij voorstaan is evenmin een staathuishoudkundig beginsel als het nieuwerwetsche maar als onbetwistbaar aangepresen denkbeeld dat het doel van den staatsman "het grootste goed voor het grootste aantal" moet zijn, om het even wie dat grootste aantal uitmaken; maar louter en alleen het heil der Zuid Afrikaansche kolonisten. Dat heil zal niet naar eisch bevorderd worden als zij die geroepen zijn het voor te staan niet de vragen die er mee in verband staan behoorlijk nagaan; en het is om deze reden dat wij de vraag gesteld hebben die, naar wij wellight ten onregte meenen, ons door de toespraak en het voorstel van den heer Le Roux is aan de hand gedaan.

'T EEN EN ANDER.

HET verhoor in de zaak van De la Rey, zoo als men het in het Potchefstroomsche blad vermeld vindt, brengt ons tot geen andere opvatting dier zaak dan wij hadden toen wij er het eerste verhaal van lazen. De la Rey en anderen wilden den beschuldigde Honey naar het Landdrosthof te Christiana brengen, en meenden daartoe regt te hebben. Wells en drie andere vrienden van Honey komen op de plaats waar De la Rey en zijn gevangene was aanrijden, en er was bepaalde reden om aan te nemen dat zij Honey bevrijden wilden. De la Rey roept hun toe niet te naderen, zij rijden' vinnig op hem aan, en hij schiet. De *Volksvriend* heeft beloofd ons te zullen vertellen wie Wells is. Maar al was hij Koning David, Grandison en Crichton in één persoon vereenigd, dan kunnen wij ons best begrijpen dat De la Rey op hem schoot als hij gegronde reden had om te gelooven dat hij hem een gevangene wilde afvatten; en het zou ons spijten als de Transvaalsche Regering weigerde om veroordeelde althans het hem opgelegde harde pad kwijt te schelden.

Van Honey gesproken is het merkwaardig dat zelfs die bladen die de luidste klagten over zijn ware of vermeende vermoording uiten, het niet wagen om iets ten gunste van zijn zedelijk karakter te zeggen. Nu geven wij gaarne toe dat als hier in de Kaapstad iemand vermoord wordt gevonden, het er uit een regtsoogpunt bitter weinig op aankomt of de man een heilige of een schoolje was. Maar Stellaland is een nieuw land, en het lawaai wat men over den dood van gemeld individu maakt lijkt ons niets anders te bedoelen dan om dit nieuwe land, waar alles niet zoo geregeld als hier ter stede kan toegaan, in een slecht daglicht te stellen. De doden van Jenkins hebben Engeland in der tijd in een oorlog gewikkeld die, per slot van rekening, voor het land minder slecht deugde dan men later wel beweerd heeft. Brengt Honey's lijk—als het zijn lijk is—het zijne mede om hetzij Engeland, hetzij de Koloniale Regering in de Stellalandsche zaken te mengen, dan zal Z. Afrika noch Engeland er profijt bij hebben.

Lord Carnarvon heeft verklaard dat hij geen reden zag om de politiek te veranderen die in der tijd hem tot de annexatie der Transvaal heeft gebragt, en in die verklaring is niets onnatuurlijks. Wat echter opmerkenswaardig is, dat is de grond waarop hij die politiek verdedigt, nl. dat als er geen sterk Engelsch element in Z. Afrika wordt ingevoerd, het tusschen Naturellen en Europeanen hier nooit naar eisch zal gaan. Wat is dit, per slot van rekening, anders dan "weg met de Afrikanders?" Wat is het anders dan dat Lord Carnarvon, die zoowel als de heer Froude en Sir Bartle Frere de Hollandsche Afrikaanders naar den mond zocht te praten, ze per slot van rekening voor een ras houdt dat niet waard is om ergens baas te zijn? Hier heeft men het groote kwaad dat Engelschen en Afrikaanders verdeeld houdt. Wilden dezen erkennen dat zij even feilbaar zijn en evenzeer teregtwijzing behoeven als hun Hollandsch sprekende broederen in Zuid Afrika, dan zou alles spoedig klaar komen; maar willen zij den baas spelen dan willen de Afrikaners dit ook, en zoo als de zaken thans staan hebben dezen althans geen mindere kans om hun doel te bereiken dan zij.

Het denkbeeld van het Richmondsche Congres om hier in Zuid Afrika de openbare examens zoo in te rigten dat men de vragen zoowel in het Hollandsch als in het Engelsch kan beantwoorden, is niet nieuw, daar het reeds geruimen tijd door de Vrijstaatsche Regering in antwoord op een mededeeling der Kaapsche Universiteit geopperd is, en het is niet alleen niet vreemd maar stipt regtvaardig. Ook gelooven wij dat, wat het elementaire examen betreft, de zaak geen praktisch bezwaar zou inhebben. Anders is het echter met de examens voor matriculatie en voor graden. Daarvoor is het, in de tegenwoordige omstandigheden der Kolonie, onmogelijk een behoorlijk aantal examinatoren te vinden die in het Hollandsch gestelde antwoorden naar eisch kunnen verstaan, en dit bezwaar kan voorloopig niet ligt uit den weg geruimd. Begint men echter met hetgeen thans mogelijk is, dan zal de rest op den duur, al is het ook na heel wat jaren, wel volgen.

Hoofdregter Reitz heeft op het Richmondsche Congres een gematigdheid aan den dag gelegd, vreemd afstekende bij den *naam* dien hij heeft van anti-Engelsch te zijn. Hij heeft echter de onvergeeflijke zonde bedreven van een Congres bij te wonen dat de bevordering van het belang der Afrikaners ten doel had, en dat is voor sommigen genoeg om alles tegen hem op te rakelen wat oprakelbaar is. Als intusschen de *Cape Argus* zijn lezers herinnert dat hij in der tijd, met het Rondgaande Hof meegaande, van Regter Fitzpatrick te hooren kreeg dat zijn anti-Engelsche taal schandelijk was, zouden wij onzen tijdgenoot gaarne voor een oogenblik aan de persoonlijkheid van wijlen dien Regter willen herinneren. De man is dood en begraven, en het zou dus niet netjes staan om al te veel over hem te zeggen; maar het denkbeeld dat het een Afrikaander advokaat tot schande zou strekken dat een man als wijlen onze Iersche regter hem van de Bank een kasstijding zocht toe te dienen, is wat al te belagchelijk.

Het *Volksblad*, in zijn rapport der Richmondsche discussie over de zaak van Basutoland, zegt dat de heer Moolman hieromtrent voorstelde "*om Basutoland aan Engeland terug te geven*, en als zij het niet wilde aannemen dan haar te vragen om het land onvoorwaardelijk aan ons af te staan." Dit voorstel werd, volgens onzen tijdgenoot, later met 52 stemmen aangenomen, waaronder ook de heeren Hofmeyr, A. B. de Villiers, en anderen die vroeger voor een voorstel gestemd hadden "dat de Rijksregering sich hoegenaamd niet behoort in te laten met onze Naturellen politiek, vooral wat Basutoland betreft, en dat de Kolonie geheel zal vrijgelaten worden daarmede te handelen." Intusschen blijkt het *Volksblad* het voorstel Moolman verkeerd verstaan te hebben. Het kwam in effekte wel degelijk met het andere voorstel overeen, want het luidde, zoo als men uit ons rapport zien kan, en zoo als wij reeds vroeger in een telegram gemeld hebben: "de Rijksregering worde verzocht Basutoland geheel en onvoorwaardelijk aan de Koloniale Regering over te laten, opdat die Regering naar bevind van zaken er mede kan handelen." Hadden de heeren Hofmeyr, A. B. de Villiers enz., na hun Voorstaan van het andere voorstel zich met een ander vereenigd wat de door ons onderschrapte woorden inhield, dan zou men met regt kunnen vragen of zij in hun hersens geprikt waren, iets waarvan wij in hetgeen wij van hen weten nog geen spoor hebben gevonden.

TE KNIJSNA zijn fraaije regens gevallen, maar nog niet genoeg voor den akkerbouw.

EEN VELD BRAND, die een schade van zoo wat £2,500 aan niet verassureerde goederen heeft aangebragt, heeft bij een King William Townschen wagenmaker plaats gehad.

DE SCHUTTERS RACERS hebben Zaturdag hun gewonen jaarlijkschen maaltijd gehad, waar omstreeks 70 personen aanzaten, en zoowel de prijzen uitgereikt als tal van toasten afgestoken werden. De kost was door den heer Roux verschaft.

LEVEND OF DOOD heeft J. W. Honey in allen geval het voorregt genoten dat over zijn waar of vermeend stoffelijk overschot de lijkdienst te Kimberley door een Engelsch predikant in levenden lijve gelezen is.

AAN CORRESPONDENTEN.—Wegens gebrek aan ruimte moeten verscheidene brieven en ingezonden stukken tot Donderdag op plaatsing wachten.

DE HEER GOHL, vroeger geëmployeerd in de Kaapsche Handelsbank, is onlangs aangesteld tot boekhouder van de Kaap de Goede Hoop Spaarbank.

KOLONEL BAYLY, schijnt er een kwaden hond op na te houden, want een mijnheer Heywood wordt gezegd te King William's Town in het hospitaal te liggen met een leelijken beet in zijn been, hem door gemelden hond toegebragt.

DE VERHUIZING van een aantal Fingo's naar Kreli's land staat, volgens de *Cape Mercury*, vele lieden in de Transkei niet aan. De verstoordheid zal zich niet tot de Transkei beperken, als men in de Kolonie de zaak begint te begrijpen.

"DE TRANSVAAL EN BECHUANALAND."—Een werkje onder dezen titel, geschreven door Dr. Clarke, Hon. Secretaris van het Engelsche Comité voor de Transvaalsche onafhankelijkheid, is door ons in dank ontvangen, en zal weldra nader in ons blad besproken worden.

WIJNBERG.—Op een breede Kerkeraadsvergadering, gisteren aldaar gehouden, onder voorzitterschap van Ds. Luckhoff, consulent der gemeente, werd een beroep uitgebragt op Ds. G. W. Stegmann Jr., van Oudtshoorn. Z.W.Eerw. kreeg 9 stemmen, terwijl Ds. Robertson er 7 erlangde.

BASUTOLAND.—De correspondent van de *P. E. Telegraph* bevestigt het berigt dat Lerothodi het met Jonathan zoowel als met de zaak der orde goed blijkt te meenen, maar twijfelt nog aan Letsie, zullende deze er op aangedrongen hebben dat de Basuto's op hun laatstgehouden pitso gewapend verschenen.

EEN LIEFHEBBER met zooveel *aliassen* dat zijn regte naam niet schijnt te vinden te zijn, en die op de Paarlsche wedrennen niet al te nuchter was, is thans op nieuw aan de Paarl om teregt te staan wegens valsche handteekeningen op een paar *cheques*, waaronder een aan den heer Green, van de Paarl, voor geleverde waar afgegeven, en den naam dragende van den heer Möller.

DE HANDELAARS in de buurt van Umtata zijn, volgens een correspondent van de *E. L. Dispatch*, alles behalve op hun gemak, daar de Naturellen thans om het seerst hun minachting voor de Koloniale Regering aan den dag leggen, en een zamenzwering tusschen verschillende stammen tot een doel als herovering van St. Jansrivier Mond geenszins onwaarschijnlijk is.

POTCHEFSTROOM.—Het Potchefstroomsche blad bevat geen ander nieuws dan iets over de zaak van De la Rey, waar men elders iets van zal vinden, en een berigt over de werkzaamheden van Ds. Van Warmelo tijdens zijn verblijf te Potchefstroom bij de bevestiging van Ds. Du Toit. Het blijkt dat de predikanten der "Gereformeerde" en Wesleyaansche Kerken de godsdienstoefeningen van ZWel. Eerw. hebben bijgewoond.

IN DE VOLGENDE INSOLVENTE BOEDELS zal morgen ten 10 ure ten overstaan van den Meester vergadering werden gehouden:—Willem F. Stramrood, eerste; C. A. Pilkington & Broeder, Frederick R. Lovegrove, Elizabeth C. Moller, echtgenoote van H. P. Moller, Carl Lindquist en Frederick J. Verburg tweede en Christiaan F. Beyers en Marthinus Beyers derde.

VERDUISTERING.—Een zaak van verduistering is voor den Magistraat geweest waarbij G. Dunkley, Thesaurier eener Goede Tempeliersloge, en naar het schijnt nog niet meerderjarig, beschuldigde, en de Secretaris en "Meester" der loge aanklagers waren. De beschuldiging kwam daarop neder dat toen beschuldigde zijn laatste rekening had overgelegd hij sommige posten als betaald had opgegeven die later gebleken waren niet betaald te zijn. Beschuldigde werd onder borgtogt vrijgesteld.

DE ZAAK VAN MAGISTRAAT JACKSON, aan de Knysna, wordt in een brief aan een tijdgenoot zoo verklaard dat de voorman van een kar van den heer Bromley, bij gelegenheid van de schuitjes races naast een bokwagen geplaatst waar dames op stonden te kijken, zijn kar zoo draaide dat de dames in gevaar kwamen, en dat toen de Magistraat, toeloopende en de zaak in orde brengende, tevens den voorman een paar slagen met diens zweep had toegediend.

HUISBELASTING.—De ontvanger der huisbelasting te Uitenhage heeft Burgemeester en Raad aldaar aangesproken om £19 16s. achterstallige belasting op huisen binnen de gemeente gelegen, en die, schijnt het, thans geen eigenaars of bewoners hadden. De zaak werd van de hand gewezen op een exceptie dat in de dagvaarding niet gezegd werd in welke hoedanigheid gedaagden gedagvaard waren.

"IN VINO VERITAS"—de wijn brengt de waarheid aan het licht—zegt een Latijnsch spreekwoord, aangehaald door den Magistraat van Kimberley toen Jean Baptiste von Knapp voor hem kwam als, dronken zijnde, Lewis Keefer beleedigd te hebben met hem een vrotten I. D. B. te noemen. Keefer's agent seide aan de waarheid van gemeld spreekwoord niet te gelooven, en stellig was het voor zijn kliënt voordeeliger dat het er niet meê overeenkomstig was. Von Knapp moest borgen voor zijn bewaren van den vrede stellen.

LEES DIT.—De heeren Malan & Celliers zullen op 11 Junij aanstaande, te 10 ure des morgens, uit de Marktkraal te Wellington, te koop aanbieden, 260 vette slagtossen en koeijen, benevens eenige paarden en esels. Het is niet dikwijls dat men 260 stuks Vrijstaatsch horenvee op ééne verkooping bijeen ziet, dus wordt er een groote opkomst van kooplustigen verwacht; zijnde het geraden om met den trein van den avond te voren te reizen, opdat men niet te laat op de vendutie komt.—*Zie Advertentie.*

OUDTSHOORN.—De hoofdgebeurtenissen aldaar zijn de opening der brug over Olifantsrivier, die onder tal van uiterst belangrijke toespraken door mevr. Hudson, echtgenoote van de C.C. en R.M., geschied is (zij zal Victoria Brug heeten), en een boerenbazaar ten behoeve der Ned. Geref. Kerk die, in weerwil der slechte tijden, £500 heeft opgebragt. De Afdeelingsraad heeft besloten haast met de werken aan Schoemanspoort te maken, daar de tijd waarvoor het Parlement het geld er voor gegeven heeft, bijna om is.

EEN PAARD OP HOL heeft te Uitenhage, daar het voor een phaethon gespannen was en in dien phaethon de eigenaar (de heer Walsh) met vrouw en kinderen zat, heel wat schrik veroorzaakt; maar de heer Walsh wist, net toen de phaethon van plan was om te vallen, het paard door trekken aan een der leidsels te laten draaijen, en ten slotte werd het paard, nadat een mijnheer Hale het had willen tegenhouden en hierbij onder het rijtuig geraakt en bezeerd was, door een paar Naturellen tot staan gebragt.

DE HAVENCOMMISSIE heeft gisteren een hoogst belangrijke discussie gehad over hetgeen er gedaan moet worden met dronken matrozen die men buiten het dok sloot, en de heer Searle, blijkbaar niet aan den beweerden god voor dronkaards geloovende, gaf zijn vrees te kennen dat zij dood konden gaan door in de open lucht te blijven. Men besloot den heer Shaw over de zaak te raadplegen. Voorts werd nog het een en ander over den tijd van het houden der vergaderingen, de dokklok, het elektrieke licht enz. bepraat, en werd den Secretaris drie maanden verlof toegestaan om een bezoek aan Engeland te brengen.

NIEUWE INSOLVENTIES, 1 JUNIJ.—Hendrik Willem Theron, van de Bath, distrikt Cradock; gedwongen sekwestratie, provisioneel toegestaan; baten en schulden niet bekend.—4 Junij.—Michel Fredrik Horn Jr., op Rietfontein, distrikt Prins Albert, boer; baten, £2457 13s.; schulden, £3241 5s.; tekort, £803 12s.—Arthur Barfield, handelende als A. Barfield & Compagnie, te Queenstown, drukkers; baten, £1411 1s. 7d.; schulden, £1563; tekort, £151 18s. 5d.—Christoffel Alewijn Vorster, op Olijvenboom, distrikt Middelburg, boer; baten, £91 2s.; schulden, £197 1s.; tekort, £105 19s.—Richard Jones, te Oost-Londen, bouwmeester; gedwongen sekwestratie, provisioneel toegestaan, baten en schulden niet bekend.

NAMAQUALAND. — De regens in Namaqualand gevallen openen natuurlijk wel een beter uitzigt voor de toekomst maar maken de hulp van het comité van bijstand daarom niet onnoodig. Op de vergadering Vrijdag door dit comité gehouden bleek het dat, naast andere giften, £100 als eerste besending uit P. Elizabeth, en een voorraad kleedingstukken van jufvr. Barwick, Heerengracht, ontvangen was, en werd door een der heeren die zich met verzending van graan belast hebben, aangevraagd om inlightingen hoe bij vervoer en verdeeling te handelen. Dat dit laatste punt soms bezwaar geeft blijkt uit een berigt van Kol. Eustace, die 50 pond graan aan een ouden Naturel uit Leliefontein gegeven, maar later bevonden had dat deze er 17 à 18 pond terstond voor koffij, suiker en N.B. kerrypoeder, van verruild had, en net de rest voor brandewijn wilde verruilen toen men er achter kwam en voor, zijn ruilhandel een stokje stak.

ZELFMOORD.—De onderkok van het Nieuwe Somerset Hospitaal heeft zich door ophanging van het leven beroofd, en dat wel, naar men zegt, wegens een ongelukkige liefde voor een der oppassters. Hij was naar zijn kamer gegaan en toen de opperkok hem riep gaf hij geen antwoord. De opperkok, de kamer op slot vindende, keek door het sleutelgat, zag den man (hij heette N. Bruggebruch) op een kist zitten, en ging toen, daar hij hem eigenlijk nog niet noodig had, weêr weg. Later riep hij hem op nieuw, vertelde, toen hij geen antwoord kreeg, het gebeurde aan den dokter, en toen op diens bevel de deur open was gebroken, bleek het dat de onderkok op een kist was gaan zitten, daar een strop die hij aan het vensterkozijn had vastgemaakt om zijn hals had gedaan, en zich toen van de kist had afgeschoven, met dien gevolge dat hij, schoon zijn voeten toen men hem vond den grond raakten, er in geslaagd was zich te verworgen.

REGTSGELEERDE DAMES.—Men weet dat in de Vereenigde Staten heel wat dames als advokaten en procureurs den kost verdienen, en sommige harer schijnen lastig genoeg uitgevallen. Onder anderen is aan een der Hoven een jong meisje van den naam van Kata Kane werksaam, en toen nu een beschuldigde die voor den Regter kwam, op een vraag van dezen door wien hij verdedigd wilde worden, Miss Kane noemde, gaf de Regter te kennen dat hij liever een anderen advokaat hem zou toevoegen. Den volgenden dag was Miss Kane op haar plek in het Hof, en peuterde aan een inktpot, toen de Regter, die dit verdacht vond, vroeg wat zij deed. Zij liet toen de inktpot staan maar gooide hem met een glas water in zijn gezigt. Dit kostte haar £10 voor minachting den Hove betoond, en de Regter kwam er altijd nog beter af dan als hij de inkt in zijn gezigt had gekregen; maar een mooi figuur maakte hij toch niet.

BELANGSTELLING IN DE TRANSVAAL.—In de *Hollandsche Afrikaan* van 9 Mei, vindt men een brief van een Groninger boer, den heer W. J. Dijkhuijs, die de redactie om nadere inlichtingen vraagt over hetgeen men in hare stukken omtrent "kolonisatie van Hollanders in de Z. A. Republiek" vindt. Zijn vragen zijn niet onaardig, en worden ten deele in een apart artikel van onzen Hollandschen tijdgenoot beantwoord. Wat de heer Dijkhuijs onder anderen wil weten is hoe groot een morgen is. Hem verwarrende met een acre, vraagt hij of er niet 2½ in een Hollandschen bunder gaan, en het denkbeeld dat men plaatsen zou hebben van 3000 morgen en dus van 1200 bunders, lijkt hem ongelooflijk. De zaak is dat de plaatsen dubbel zoo groot zijn als hij zich verbeeldt. Maar een Groninger boer weet uit de weinige bunders die hij vóor zijn akkerbouw of zijn vetweiderij gebruikt raak veel geld te halen, en de grond is daar ook schrikkelijk hoog in prijs.

DE "HOLLANDSCHE AFRIKAAN" EN DE TRANSVAALSCHE TREKBOEREN.—"De *Zuid Afrikaan*," zegt de *Hollandsche Afrikaan*, "die de regten der [trek]boeren verdedigt en ze aanraadt een beroep te doen op hen die tegenover de Regering hunne regten hebben te bepleiten, heeft heftige aanvallen te doorstaan van sommige bladen, die eene geheele revue houden van zijne artikelen en met uit hun verband gerukte brokstukken trachten te bewijzen, dat die artikelen bestemd zijn om de boeren in Tembuland op te ruijen. Als de verdediging van verkregen regten, zelfs door de Regering bij het aannemen van belastingen erkend, oproer maken moest heeten, wat zou ons vreedzame Holland dan toch een oproerstaat bij uitnemendheid zijn. Maar het onderscheid is dit. In Holland heeft men niet alleen zijne eigen vertegenwoordiging, men heeft er ook zijn eigen Regering, zamengesteld uit zonen des lands, die zich niet aan vreemde invloeden hebben te storen."

SIMONSTAD.—Regen, regen; alles groen en veelbelovend. Gode zij dank! Deze gemeente is weder teleurgesteld. Ds. Robertson heeft voor het beroep hier been bedankt. Arm Simonsstad! Nogthans heeft deze gemeente reden om dankbaar te zijn; zij is 12 maanden vacant, en gedurende al dien tijd was ons Godshuis nog niet één Zondag gesloten. Dr Roux, Prof. Marais en Ds. De Kock hebben onzen dank en Gods segen voor hunnen bijstand aan ons verleend. Ook de heeren Pieterson en van Alphen hebben mede geholpen. Ds. De Kock heeft veel voor ons gedaan, en wij vertrouwen nog op zijn bijstand. Over een paar weken zal weder een beroep worden gedaan, maar waarheen weten wij niet. Mogt het dan door Gods segen de regte man wezen.—Met onzen Afdeelingsraad gaat het miserabel. Geen karren, geen geld, geen gereedschap om onze wegen te repareren. Toen wij aan de Kaapstad behoorden was alles in orde, maar nu gaat het beklagenswaardig. Wanneer wordt hier een comité opgerigt voor Dr. A. Roux? Het is noodig; hier zijn ook nog warme vlugtelingen.—*Correspondent.*

NIEUW BETHESDA, 28 MEI.—Op Koningins verjaardag werd aan de Zondagschoolkinderen een picnic gegeven. Voor de optogt begon, schaarden de kinderen, 100 in getal, zich voor den preekstoel in het kerkgebouw, waarin zich ook vele bejaarden bevonden. Nadat Ds. Schoon de verrigtingen met gebed geopend had, las de heer Immelman Zijn Eerw adressen voor van leden der gemeente en de kinderen, hem verzoekende, het beroep dat hij naar Lady Smith (Natal) ontvangen had niet aan te nemen. De heer Petersen, vrederegter alhier, volgde met een adres in het Engelsch, onderteekend door de Engelsch sprekende vrienden alhier, voor wie Zijn Eerw. geregeld in de Engelsche taal eens in de maand godsdienst houdt, Zijn Eerw. verzoekende langer hier te blijven, daar hij zich reeds zeer beijverd heeft in het belang van dit dorp en gemeente. Zijn Eerw. antwoordde zeer gepast op die adressen. De gemeente, die zeer aan Ds. Schoon verbonden is, zou het zwaar gevoelen als hij besluiten mogt heen te gaan. Kerk, school en sendingwerk zou er swaar onder lijden. De behoefte in Natal moge groot zijn, hier zeker niet minder.—Het regent hier van daag regt mooi. Onze boeren hadden reeds naar regen verlangd voor veld en landerijen.

LUI EN PARMANTIG zijn eigenschappen die aan de grenzen onder het dienstbodenras, voor zoo ver het tevens tot het Naturellenras behoort, thans meer schijnen veld te winnen dan ooit te voren. Een dier luidjes was in dienst van den heer Barend van der Linde, een Queenstownschen boer, die hem op een Zondag morgen seide niet uit te gaan; maar hij ging uit, kwam dronken thuis, en kon Maandag het werk niet doen waar zijn baas hem voor noodig had. Hij kreeg toen berigt dat hij vóor den Magistraat zou moeten komen; maar toen hij den volgenden Vrijdag aan het dorschen was, scheidde hij plotseling uit. Zijn baas vroeg hem om de reden. Hij wou, sei hij, gaan paardrijden. Hij kwam dien dag terug maar zonder zijn werk af te doen, en intusschen had zijn baas een klagt tegen hem ingediend. De Assistent Magistraat beboette hem met £1 of een maand, er bij seggende dat men zonder strenge straffen geen luije Naturellen kon laten werken. In oude tijden had men trouwens zulke liefhebbers van rijden een vrij wat meer karakteristieke straf kunnen opleggen door hen op het houten paard te zetten, welke straf in haar werking iets had van het botervaatje dat eenige jaren geleden onder de boeren alhier niet ongewoon was; maar thans zijn wij daartoe te beschaafd en wat dies meer zij geworden.

EEN FANTASTISCHE GESCHIEDENIS.—Te George is de zaak voor geweest van Coenraad Matthysse, die Maria Magdalena Rensburg van de Touw, in gemelde afdeeling, zal hebben weggevoerd. Het bleek uit de getuigenissen van Maria's moeder en zoon dat beschuldigde, die aan de moeder geheel onbekend was, ten haren huize was gekomen, en gevraagd had of de zoon niet met hem naar George kon gaan om goederen voor een winkel te koopen. Toen de zoon niet wilde, had hij gevraagd of de dochter niet meê mogt. Daar was de moeder tegen, daar hij mus met haar kon eloop; maar hij verklaarde dat hij nie schelm was nie; hij was een opregte Afrikaander. Hij zou haar en haar dochter een mooije present geven als deze meê mogt. De dochter vertelde dat zij met beschuldigde naar het huis van een telegrafist van den naam van Smith, te George, was gegaan, bij wiens vrouw zij geslapen had. Zij had met juffr. Smith niet gepraat daar deze geen Hollandsch en zij geen Engelsch kende, en was den volgenden morgen met beschuldigde verder gereden, zonder te weten waarheen, tot zij bij een plek kwamen waar een hotel was, en die, volgens hetgeen een man haar verteld had, Mosselbaai heette. Beschuldigde had haar naar een slaapkamer gebragt en haar gezegd dat hij daar zou slapen. Zij vond dit niet al te gepast, maar zeide niets omdat zij bang was dat hij haar zou vermoorden, en hij had met haar in hetzelfde bed geslapen. Smith verklaarde dat beschuldigde met hem, Maria, die hij voor zijn aanstaande had uitgegeven, met zijn vrouw geslapen had, en dat zij niks nie bang voor hem leek. Beschuldigde verklaarde dat alles leugens was, en de stukken zijn naar den Procureur-Generaal verwezen.

THEATER ROYAL.—Heden-avond wordt "Iolanthe" voor de laatste maal opgevoerd. Die het nog niet gezien en gehoord heeft, dient van deze gelegenheid gebruik te maken. Morgen-avond is er een benefice-voorstelling ten voordeele van Miss Wynne, bij welke gelegenheid "Pygmalion and Galatea" zal worden opgevoerd.

CORRESPONDENTIE.

[WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE GEVOELENS ONZER CORRESPONDENTEN. INGEZONDEN STUKKEN KUNNEN NIET TERUG GEEISCHT WORDEN.—RED.]

DE SCHOOLZAAK TE TULBAGH.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Als onze vriend Bosman geen betere gronden kan aanvoeren, dan die in zijn ellendigen brief in uwe uitgave van ll. Donderdag, dan zou ik hem raden liever zijn tijd nuttiger te besteden. Het spijt mij altijd als ik zie dat iemand een slechte zaak verdedigt en zich belagchelijk maakt.

GENOEG.

REUTER'S TELEGRAMMEN.

ONDERZEESCHE TELEGRAAFDIENST.

EUROPESCHE BERIGTEN.

Ontvangen en gepubliceerd op 2 Junij, 2 n. m.

LONDEN, 2 JUNIJ.—De heer O'Kelly heeft in het Huis der Gemeenten ontkend eenig voornemen te hebben van iets meer te doen met betrekking tot de uitdaging van den heer Mc Coan, en men liet de zaak rusten zonder meer te zeggen.

Een Fransch fregat heeft twee der havens aan het noordwesten van Madagaskar, waarop de Franschen aanspraak maken, gebombardeerd. De Malagassche Regering zal deze aanvallen der Franschen met geweld tegen gaan.

De *Anglian* is op reis naar de Kaap om acht uur Vrijdag morgen van Madeira vertrokken.

Ontvangen en gepubliceerd 3 Junij 10.10 vm.

LONDEN, 3 JUNIJ.—De *grand prix de Paris* is heden gewonnen door *Frontin* (*St. Blaise* 2, *Farfadet* 3). Thomas Caffrey, een der Iersche onverwinnelijken, die schuld bekend had, is opgehangen.

OVERLANDSCHE TELEGRAAFDIENST.

KAAPKOLONIE.

DR. DAVIES.

DE VAKATURE IN ALBANY.

BASUTOLANDSCHE BERIGTEN.

GRAHAMSTAD, 2 JUNIJ.—Het voorloopig verhoor van de door Dr. Davies ingediende beschuldigingen van kriminelen laster is heden begonnen. Dr. Davies is den geheelen dag onder contra verhoor geweest. Het verhoor werd tot aanstaanden Woensdag uitgesteld.

De uitslag van de stemming op Dingsdag is als volgt:—Gush verkozen, met eene meerderheid van omtrent 100.

De correspondent van het *Journal* telegrafeert: —Maseru, 30:—Voor dat Kapt. Blyth van Leribe vertrok, werd er besloten dat een commissie de grenzen van Joels wijk zou vaststellen en afmerken en om dit te doen bleef Lerothodi te Leribe. Hij kwam echter heden hier door op weg naar Letsie, zijnde de grenslijn nog niet bepaald. Letsie en een groote menigte zijn van Leribe teruggekeerd. Masupha kwam bij zijn plek, Thaba Bosigo, den dag na de pitso aan.

KING WILLIAM TOWN, 2 JUNIJ:—De correspondent van de *Watchman* in Basutoland telegrafeert van Maseru onder dato 30 Mei:—Kapt. Blyth is Zondag van Leribe teruggekeerd na een pitso van drie dagen gehouden te hebben. Al de voorname opperhoofden, met inbegrip van Masupha, waren tegenwoordig. Jonathan werd nog eens erkend als groot-opperhoofd van het Leribesche, maar men verwacht dat er meer gevochten zal worden indien Jonathan probeert om zijn autoriteit te laten gelden. Lerothodi die door deze plek passeerde op weg van de pitso scheen zeer verdrietig omtrent de vooruitzigten op vrede en zeide afgemat te zijn door de besluitelooze houding van zijne broeder opperhoofden. Hij beschrijft Masupha als de voornaamsten kwaden geest in het land, dien hij spoedig tot gehoorzaamheid kon brengen mits hij slechts rekenen kon op de ondersteuning van de Regering. De tegenstand tegen Kapt. Blyth is geheel en al verdwenen.

DE VRIJSTAAT EN BASUTOLAND.

KING WILLIAM'S TOWN, 4 JUNIJ.—De correspondent van de *Watchman* uit Bloemfontein telegrafeert: "Ik verneem uit een goede bron dat te Ladybrand een vergadering is gehouden om de middelen aan de hand te geven tot bescherming der bewoners van de Vrijstaatsche grensdistrikten. Een groote meerderheid van burgers blijken ongewapend te zijn, en dit baart ongerustheid. Men zeide ter vergadering dat men de Vrijstaatsche Regering zou vragen om de burgers wapenen te verschaffen waar zij eerst in lange termijnen voor souden betalen. Ook verlangen de bewoners van het distrikt dat de Regering hun 100 artilleristen verschaffe, zijnde de thans aanwezigen niet talrijk genoeg om dienst te doen als het, zoo als men verwacht, tot een strooppartij komt.

WEPENER, 31 MEI:—De jongste berigten van inboorlingen die de pitso te Thlotsi hebben bijgewoond, melden dat Letsie zeer beslist en Masupha eerst onbeschoft was. Letsie, Lerothodi en Seiso spraken sterk over de geheime aanmoediging van de moeijelijkheden door Masupha. Letsie vertelde Jonathan, Joël en Montsuene dat aan ieder zijn grond door Molappo was toegekend. Hij zou al de magt die hij in Basutoland bezat aanwenden tegen ieder die in de toekomst den vrede in het land verstoorde. Masupha was stil en kwaadgeluimd na de eerste uitbarsting. Van Kapt. Blyth werd met lof gesproken als "een man die als een man spreekt." Verscheidene van de loyalen, voornamelijk van Mafeting, zijn naar de Kolonie gegaan om te probeeren grond te koopen. Jonathan wordt gezegd ontevreden te zijn met Letsies schikking. Een geel-koperen monument, een prachtig stuk werk, ter gedachtenis aan de Koloniale troepen in het gevecht gesneuveld, of aan ziekte of wonden gestorven in het Mafetengsche distrikt, is in de St. Peters Kerk, Wepener, geplaatst. Er viel gedurende het eerste gedeelte van de week sneeuw in Basutoland.

BRANDSTICHTING.

PORT ELIZABETH, 2 JUNIJ.—Heden morgen te half vier werd er brand ontdekt in een onbewoond huis in Queenstraat, behoorende aan den heer Hippert. Het was blijkbaar het werk van een brandstichter. Met paraffine doorweekt klapperhaar was rondgestrooid. De brand werd spoedig door de buren gebluscht.

VERMEENDE MOORD.

PORT ELIZABETH, 4 JUNIJ.—Het lijk van een Kaffer is in een klipkuil bij Gibb's locatie gevonden, en er zijn aanwijzingen dat de man vermoord is. De Magistraat doet onderzoek.

DE MOORD NABIJ MURRAYSBURG.

MURRAYSBURG, 2 JUNIJ.—De magistraat en distriktsdokter zijn gisteren van het tooneel van den moord teruggekeerd. Zij hebben ontdekt dat Van Niekerk door het hoofd is geschoten, terwijl hij nabij zijn kar te slapen lag. Al zijn kontanten, zijn geweer en kruid zijn gestolen. Men denkt dat de jongen die bij hem was en dien hij te Beaufort West had in dienst genomen, de moordenaar is. De Pienaars, van Waaifontein, hebben den moordenaar gezien toen Niekerk over hunne plaats ging. Zij hebben ook Niekerks geweer in handen gehad.

NATALSCH NIEUWS.

DURBAN, 4 JUNIJ.—De Gouverneur zal heden hier komen en Woensdag een bazaar openen ten voordeele van de St. Pauls Kerk. Het Blaauwlintjes leger neemt snel in kracht toe. Zaturdag had er in de Baai een ongeluk met een boot plaats, waarbij één man verdronk en twee kinderen net eventjes ontsnapten.

Aankomst der Mailstoomboot.

Zaturdag-morgen kwam de *Warwick Castle* hier met een aantal passagiers. De namen van die voor de Kaapstad gebragt zijn de Eerw. H. G. Grasse en echtgenoote; mej. en jongejj. (2) Jackson; de heer, mej. en jongej. McGarry; de heer, mejj. jongej. en jongeheer J. P. Everding; de heer en mej. P. Seegers; mejj. Duncan en Newbold; jongejj. Gunning, Bernsman, Newmann, E. Garnett-Orme, M. Alexander, Gibson en H. O'Neil; Kapitein Rendell; Major H. Roberts, R. A.; Luitenanten R. G. R. de V. de Panthier en M. W. Baugh en de heeren Tremlett, B. A. de Vries, Jr., H. Sharp, H. Downie, F. Huth, H. North, O. Richardson, O. Rowton, W. Price, J. Crawford, W. Sinclair, A. Jaeger, G. P. Burkhardt, Joseph Everett, D. O'Brien, Geo. Bailey, C.A. Corby, W. F. Looman, S. Bubb, E. O. Barrance, H. W. Turner, H. Burmeister, C. T. Stoeller, R. Bush, F. Aenmey, L. Aenmey, Van Brummelen, F. W. Blunderfield, H. Lewis, H. G. Hunteler, C. Edwards, E. W. C. Clitherow, G. Jonker. Onder die voor elders vinden wij verscheiden Hollandsche, als Zuidema, Hooreman, Van Frostenberg, enz. Met de *German* schijnen tal van Duitschers voor de Kaapsche Vlakte uit te komen.

Meermalen hadden wij gelegenheid om te klagen over de onbeduidendheid van het Europésche nieuws in de Engelsche bladen vermeld, maar nooit meer dan thans. Er is letterlijk niets van belang. De nederlaag der Regering op het punt der Eedenwet wordt gezegd door haar gering geacht te worden, terwijl de Tories reeds vol vreugde zijn over een aanstaande zegepraal. Een voorstel in het Hoogerhuis om museums en dergelijke met hulp van landsgeld open te laten houden, is verworpen. Lord Rosebery wordt gezegd als Lord Geheimzegel in het Kabinet te zullen komen. [Dit is voor Z. Afrika eerder een winst dan een verlies, dunkt ons. De goede man weet er zoo weinig van dat hij Sierra Leone voor een gedeelte er van aanzag, en wie in Engeland geen wijsheid over Z. Afrika te debiteeren heeft, wil er liefst van af]. Te Halifax, in Nieuw Schotland, maakt men zich bang voor zekere Amerikaansche schepen die er de haven zullen dynamiteeren. No. 1 wordt gezegd in handen der politie te zijn, na reeds lang den verklikker gespeeld te hebben, en een ongeluk te Portsmouth door het barsten van een grooten bom heeft veel effekt gemaakt, schoon er slechts zes personen door zijn omgekomen. De Prins van Wales heeft niet alleen een muziekschool maar ook een visscherij-tentoonstelling geopend. De verschijning van een levende Schotschen predikant op het tooneel heeft in Schotland een verpletterenden indruk gemaakt.

Uit het buitenland is letterlijk niets te vertellen, of het moest zijn dat te Mekka een leelijk standje tusschen de bevolking en het Turksche garnizoen heeft plaats gehad, en dat de krooning van den Czaar te Moskow al te danig veel bezoekers lokt, zeer ten voordeele der Moskowsche huisbazen.

Met betrekking tot Z. Afrika is ook niet zoo heel veel te berigten. De heer Hubbard, vader van het ex-opperhoofd der Bloemfonteinsche Mohawks, heeft een vraag gedaan omtrent den moord van McGilvray, het slagtoffer der Stellalandsche boeren, waarop geantwoord werd dat Sir H. Robinson een vraag daaromtrent nog niet had beantwoord; op een vraag van Sir M. Hicks-Beach over hetgeen door de Regering voor Bechuana opperhoofden en den Resident in de Transvaal zou worden uitgegeven, antwoordde de heer Gladstone dat men al het noodige uit en bij de begrooting kon vernemen; de zendeling McKenzie heeft weder losgebrand over de booze handelingen der boeren tegenover de Bechuana's, en de achteloosheid der Britsche Regering in Z. Afrika hieromtrent; en Lord Carnarvon heeft, ter verdediging zijner politiek ten opzigte van de Transvaal, op een vergadering die hij verzocht was te presideeren en waar een mijnheer Hamilton een voordragt hield, het een en ander gedebiteerd waar men elders in dit blad iets over zal vinden. Voorts wordt er nog het een en ander vermeld over het in hechtenis nemen van Hopkins, den klerk der Standard Bank die beschuldigd is geld van gemelde Bank te hebben zoek gemaakt.

HOOG GEREGTSHOF.

CIVIELE ZITTING.

(Voor het voltallige Hof).

VRIJDAG, 1 JUNIJ.

NAMIDDAGZITTING.

HILL & SCHUSTER *vs.* PRICE.

Adv. Innes voor appellanten, eischers in het lager Hof, en adv. Leonard voor respondent.

Dit was een appèl van het magistraatshof te Oost Londen, waar appellanten respondent, in zijne bevoegdheid als Directeur van Dienst op den Oost Londenschen spoorweg, hadden gedagvaard om £2 9s. 7d., de waarde van een zekere hoeveelheid koffij die zij beweerden te min aan hen te zijn afgeleverd. De magistraat had uitspraak gedaan voor verweerder met de kosten.

Nadat de advokaten het Hof hadden toegesproken, zeide

De Hoofdregter, dat eischers hadden moeten bewijzen dat zij te weinig koffij hadden ontvangen. De magistraat had niet gedacht dat er iets aan het gewigt ontbrak en eischers zelven hadden erkend dat nam men de heele quantiteit in aanmerking, zij in werkelijkheid meer hadden ontvangen dan waarop zij geregtigd waren. Eischers hadden slechts één zak genomen en gezegd dat daar er iets aan het gewigt daarvan ontbrak zij geregtigd waren van verweerder het tekort te eischen. Maar het was niet eens bewezen dat dat zak te min had bevat. Het appèl moest dus van de hand worden gewezen met de kosten.

JONES *vs.* NORMAN.

Adv. Maasdorp voor appellant, verweerder in het lager Hof. Respondent was niet vertegenwoordigd.

Dit was ook een appèl van het magistraatshof te Oost Londen, waar ten gunste van respondent was beslist in een aktie door hem tegen appellant ingesteld om de koopsom van zekere aan deze verkochte en afgeleverde baksteenen.

Dit appèl was nu gebragt op grond dat er niet was bewezen dat appellant de beweerde hoeveelheid baksteenen had ontvangen.

De uitspraak van het lagere Hof werd veranderd in eene voor appellant voor £7 7s. 6d.

ZONO *vs.* 'MPINDA.

Adv. Giddy voor appellant, verweerder in het lager Hof. Respondent was niet vertegenwoordigd.

Dit was ook een appèl van de uitspraak van den magistraat te Oost Londen. Zono had vroeger een vaars verloren, en daar hij 'Mpinda van den diefstal verdacht, had hij dezen later in hechtenis laten nemen en naar Oost Londen, een afstand van 18 mijlen, gebragt, waar hij ontslagen werd. 'Mpinda had toen een aktie ingesteld tegen Zono wegens onwettige gevangenzetting en £10 gekregen. Tegen dit laatste werd nu geappelleerd.

De Hoofdregter zeide, dat de beslissing der zaak geheel en al afhing van de geloofwaardigheid van Zonos of 'Mpindas getuigen, en hieromtrent kon de magistraat het beste oordeelen. Er waren geene gronden geweest om 'Mpinda te doen arresteren. Het was bewezen dat 'Mpinda zijn vriend Zono had geholpen om verloren vee te zoeken en door op te letten naar roofvogels en naar de honden had 'Mpinda de vaars gevonden. Toen hij dit ging berigten, werd hij oogenblikkelijk op de beschuldiging van de vaars gestolen te hebben in hechtenis genomen, en door een zekeren heer Rayner de boeijen aangeslagen, aan een paard gebonden en verpligt met het verrotte hoofd van de vaars op den rug een afstand van twintig mijlen te loopen. Dit was een verschrikkelijk iets te doen aan een man die schuldig was bevonden, en dus nog erger aan als in dit geval tegen wien er geen getuigenis was. De magistraat had goed gehandeld door Zono met £10 te beboeten en het appèl moest dus van de hand worden gewezen.

Regter Dwyer sprak ook zijne afkeuring uit over de wijze waarop 'Mpinda was behandeld en daarop verdaagde het Hof tot Maandag.

MAANDAG, 4 JUNIJ 1883.

DE THESAURIER-GENERAAL *vs* DE CURATOREN VAN DEN INSOLVENTEN BOEDEL VAN D. F. BOSMAN & CO.

Advokaten Leonard en Giddy voor eischer en adv. Upington voor verweerders.

Dit was een speciale zaak om de opinie van het Hof te weten te komen. De firma Bosman & Co. was in Augustus 1882 gesekwestreerd en de curatoren die in den boedel waren aangesteld, bevonden dat er 44,663 gallons brandewijn was gedistilleerd waarop aan de Regering als accijns £2,218 3s. moest betaald worden. De curatoren wilden de Regering voor deze som als een gewoon schuldenaar doen opkomen, maar de Regering eischtte voorrang en wilde volle betaling. Om dit geschil uit te maken had men zich nu tot het Hof gewend.

Nadat de advokaten het Hof hadden toegesproken zeide de Hoofdregter dat het Hof deszelfs uitspraak in beraad zou nemen.

CARVER *vs.* SPILLER.

Adv. Juta voor appellante, eischeres in het Lager Hof; respondent was niet vertegenwoordigd.

Dit was een appèl van de uitspraak van den magistraat van Oost Londen, die in een aktie door appellante tegen respondent ingesteld om £20 voor het onderhoud van een kind, de zaak uitgeworpen had op grond dat zij niet in behoorlijken vorm voor het Hof was gebragt.

Nadat adv. Juta het Hof had toegesproken, zeide De Hoofdregter, dat de uitspraak van den magistraat moest worden vernietigd. Hij had de getuigen voor verweerder moeten verhooren en ook appellante vragen hoeveel schade zij had gehad. De uitspraak van dit Hof zal dus zijn dat de magistraat appellante zal vragen hoeveel schade zij heeft geleden, daarop de getuigen voor verweerder hooren en dan uitspraak doen.

PETITIE VAN HENRY LUCAS.

Adv. Innes seide dat Henry Lucas, nu in den Mosselbaaischen tronk wegens schuld, het Hof verzocht om op vrije voeten te worden gesteld op grond dat hij niet van plan was de Kolonie te verlaten en dat de magistraat van Mosselbaai geen magt had hem gevangen te zetten.

De Hoofdregter, seide dat er geen twijfel was dat Lucas moest worden vrijgelaten. Van de beëdigde verklaring van hem aan wien het geld was verschuldigd, bleek het dat Lucas niet in het distrikt Mosselbaai woonachtig was en dat de schuld ook niet in dat distrikt was aangegaan. De magistraat van Mosselbaai had dus geen jurisdiktie en Lucas moest worden vrijgelaten.

Hierop verdaagde het Hof tot den namiddag.

AFRIKAANDER BOND

EN

BOERENVEREENIGING.

Tot narigt van belangstellenden laten wij hier de constitutie volgen zoowals dezelve te Richmond is goedgekeurd:

DE ALGEMEENE CONSTITUTIE.

Art. 1.—De Bond kent geene nationaliteit hoegenaamd, dan alleen die der Afrikaanders, en beschouwt als daartoe te behooren, een ieder, van welke afkomst ook, die de welvaart van Zuid-Afrika beoogt.

Art. 2.—Het doel van den Afrikaander-Bond is: het vormen van eene Zuid-Afrikaansche nationaliteit, door de aankweeking van ware vaderlandsliefde, als voorbereiding der eindbestemming: Een Vereenigd Zuid Afrika.

Art. 3.—Naar dit doel zal de Bond streven, door de Afrikaanders aan te moedigen zich zoowel op staatkundig als op maatschappelijk gebied te doen gelden als een natie.

Art. 4.—Als gewoon lid van den Bond mag men worden toegelaten overeenkomstig bepalingen door de respective provinciën vast te stellen.

Art. 5.—De Bond zal verdeeld worden in provinciën, waarvan eene zal worden gevestigd in elke Republiek, elken Staat en elke Kolonie van Zuid-Afrika.

Art. 6.—Het bestuur wordt, zoo ver doenlijk, uitgeoefend door middel van wijksbesturen, distriktsbesturen, cirkelcomités, provinciale besturen en een centraal bestuur.

Art. 7.—Het Centraal Bestuur zal bestaan uit twee afgevaardigden van elk provinciaal bestuur, die in dienst zullen blijven totdat hunne respective provinciale besturen andere afgevaardigden in hunne plaats zullen benoemen.

Art. 8.—Het Centraal Bestuur zal minstens eenmaal per jaar vergaderen in elke provincie, op een telkens door hetzelve te bepalen dag en dat wel op eene plaats zoo centraal mogelijk gelegen en door de vertegenwoordigers der aan de beurt komende provincie aan te wijzen; doch loopt de keus dier vertegenwoordigers uiteen, dan zal het Centraal Bestuur zelf beslissen op welke plaats in de aan de beurt komende provincie het zal vergaderen.

Art. 9.—Het Centraal Bestuur zal zorg dragen voor de algemeene belangen van den Bond en voor de publicatie van een verslag van zijne verrigtingen, zoowel als van den algemeenen toestand des Bonds, zoo kort mogelijk na den afloop van elk zijner vergaderingen.

Art. 10.—De Provinciale Besturen zullen

(*a*) zorgen voor de invordering en, in overleg met het Centraal Bestuur, voor de besteding van alle de onder hunne zorg behoorende gelden;

(*b*) een derde van de in hunne kas gestorte gelden opzenden naar het Centraal Bestuur;

(*c*) toevoorzigt houden over de hun ondergeschikte Besturen, en

(*d*) minstens eens per jaar vergaderen en rapporten van hunne verrigtingen opzenden aan het Centraal Bestuur, overeenkomstig de instructiën van dat ligchaam, en vóór hun uiteengaan bepalen wanneer en waar de volgende gewone vergadering zal plaats vinden.

Art. 11.—Elke provincie zal ter regeling van hare werkzaamheden eene provinciale constitutie mogen vaststellen, mits de bepalingen derzelve niet in strijd zijn met deze algemeene constitutie.

Art. 12.—Wegens de bijzondere aldaar bestaande omstandigheden zal de Kaapkolonie eene provincie van den Bond mogen zamenstellen onder den naam van "Afrikaander Bond en Boerenvereeniging van de Kaapkolonie."

Art. 13.—Alle verkiezingen van bestuursleden zullen met gesloten briefjes plaats vinden.

Art. 14.—Het centraal bestuur, zal met inachtneming van de gevoelens der provinciale besturen, deze constitutie mogen wijzigen.

Art. 15.—Deze constitutie zal aan elken tak van den Afrikaander Bond in Zuid Afrika en van de Boerenvereeniging in de Kaapkolonie worden voorgelegd met het verzoek om hun gevoelen daaromtrent mede te deelen aan het Centraal Bestuur vóór den 26sten dag van de maand September 1883 en het Centraal Bestuur zal alsdan dezelve mogen wijzigen overeenkomstig de alzoo aangenomen gevoelens en zal dezelve daarop vaststellen.

PROVINCIALE CONSTITUTIE VOOR DE KAAPKOLONIE.

Art. 1.—Deze provincie zal worden genoemd "de Afrikaander Bond en Boerenvereeniging van de Kaapkolonie."

Art. 2.—Gewone leden van den Bond kunnen degenen worden die door het onderteekenen van Schedule A verklaren de neergelegde beginselen van den Bond te zullen handhaven, en de verpligtingen als zoodanig na te komen.

Art. 3.—Deze provincie zal gevolg geven aan de doeleinden welke in de Algemeene Constitutie zijn omschreven door

(*a*) zorg te dragen voor de registratie der gequalificeerde burgers;

(*b*) de verkiezing te verzekeren van geschikte mannen voor burgerlijke en staatsbetrekkingen;

(*c*) het geven van doeltreffend, degelijk en Christelijk onderwijs te bevorderen;

(*d*) mede te werken aan de volksontwikkeling door de verspreiding van gezonde lectuur, en door

(*e*) het oog te houden op de belangen van onze nationale nijverheid en vooral van den landbouw en de veeteelt, als de voornaamste bronnen van 's lands rijkdom.

Art. 4.—Daartoe zal zij zich bedienen van

(*a*) Wijksbesturen, en wel van een of meer in elk veldkornetschap en van een in elke municipale wijk of in twee of meer veldkornetschappen en municipale wijken gezamenlijk, waar niet minder dan *tien* gewone leden zich vereenigd hebben om een tak van deze organisatie te vormen;

(*b*) Distriktsbesturen in elke Fiskale of elke Kiesafdeeling, of in twee of meer Fiskale en Kiesafdeelingen gezamenlijk, wordende het aan ieder Distriktsbestuur overgelaten om het getal der afgevaardigden van ieder zijner Wijksbesturen te regelen.

(*c*) Cirkel comités in elken Kiescirkel, te bestaan uit één afgevaardigde van elk Distriktsbestuur in den Kiescirkel;

(*d*) Haar Provinciaal Bestuur, te bestaan uit twee afgevaardigden van elk Distriktsbestuur in de Provincie, zullende elk Distriktsbestuur geregtigd zijn om voor elken Primarius een secundus te benoemen.

Art. 5.—De Wijksbesturen zullen belast zijn

(*a*) met het toelaten en afwijzen van nieuwe gewone leden,

(*b*) de invordering der inteekeningspenningen van de leden in hunne respectieve Wijken,

(*c*) het uitwerpen van leden, die door niet betaling hunner inteekeningspenningen of door wangedrag zich het lidmaatschap onwaardig hebben gemaakt,

(*d*) de opzending van een derde der door hen ingevorderde inteekeningen naar hunne respectieve Distriktsbesturen,

(*e*) de behartiging in hunne respectieve wijken en in overleg met hunne respectieve Distriktsbesturen van de belangen der Provincie, als omschreven in het derde artikel dezer Provinciale Constitutie, en

(*f*) met het doen van geregeld verslag hunner verrigtingen aan hunne respectieve Distriktsbesturen.

Art. 6.—De distriktsbesturen zullen

(*a*) een derde der door hen ontvangen gelden opzenden aan het provinciaal bestuur,

(*b*) geregeld verslag doen van hunne verrigtingen aan het provinciaal bestuur,

(*c*) in overleg met het provinciaal bestuur zoowel als met de respectieve onder hen sorterende wijksbesturen, de belangen der provincie, als omschreven in Artikel 3 dezer Provinciale Constitutie, behartigen binnen hunne respectieve distrikten.

Art. 7.—De cirkelcomités zullen de belangen van de provincie meer bijzonder in verband met de electiën voor den Wetgevenden Raad behartigen, en daartoe bijdragen ontvangen van de distriktsbesturen, in hunne respectieve cirkels.

Art. 8.—Er zullen om de twee jaren algemeene verkiezingen worden gehouden van

(*a*) nieuwe wijksbestuursleden, door de gewone leden, in de maand December;

(*b*) nieuwe distriktsbestuursleden, door de wijksbesturen, in de maand Januarij;

(*c*) nieuwe cirkelcomités en een nieuw provinciaal bestuur, door de distriktsbesturen, in de maand Februarij, en

(*d*) nieuwe leden van het centraal bestuur, door het provinciaal bestuur, niet vroeger dan de maand Maart en niet later dan de maand November.

Art. 9.—Nieuw gestichte wijksbesturen zullen door hunne respectieve distriktsbesturen en nieuw gestichte distriktsbesturen door het provinciaal bestuur moeten worden goedgekeurd voordat zij finaal worden erkend.

Art 10.—De differente besturen zullen regulaties mogen opstellen, om hunne huishoudelijke zaken te regelen, zonder echter inbreuk te maken op deze provinciale of op de algemeene constitutie.

Art. 11.—In gevallen die bijzonderen spoed vereischen zullen hoogere met lagere en lagere met hoogere besturen zich in directe communicatie mogen stellen, met voorbijgaan van in rang volgende besturen.

Art. 12.—Alle thans bestaande wijksbesturen van den Afrikaner Bond zoowel als alle thans bestaande bestuurscomités van B. B. Vereeniging zullen beschouwd worden als wijksbesturen onder deze Constitutie tot op de eerstvolgende algemeene kiezing van bestuursleden overeenkomstig art. 8 van deze constitutie, maar alsdan en daarna zullen de leden van Afr. Bond en Boerenvereeniging gezamenlijk nieuwe wijksbesturen kiezen.

Art. 13.—Alle thans bestaande wijksbesturen van den Afr. Bond zoowel als alle thans bestaande plaatselijke comités van Boerenvereenigingen, die ieder niet minder dan 70 gewone leden vertegenwoordigen en nog geene distriktsbesturen gekozen hebben, zullen tot in de maand Januarij 1884 dezelfde regten als die van districtsbesturen onder deze constitutie mogen uitoefenen.

Art. 14.—Deze algemeene Constitutie zal mogen gewijzigd worden door het Provinciaal Bestuur met de goedkeuring van een meerderheid der Distriktsbesturen.

Art 15.—Deze constitutie zal aan elken tak van den Afrikaander Bond in Zuid Afrika en van de Boerenvereeniging in de Kaapkolonie worden voorgelegd, met het verzoek om hun gevoelen daaromtrent mede te deelen aan het Centraal Bestuur vóór den 26sten dag van de maand September 1883, en het Centraal Bestuur zal alsdan dezelve mogen wijzigen overeenkomstig de alzoo aangenomen gevoelens en zal dezelve daarop vaststellen.

SCHEDULE A.

Ik de ondergeteekende A. B. verklaar hierbij plechtiglijk, dat ik de Constitutie van den Afrikaander Bond en Boerenvereeniging heb gezien en doorgelezen, dat ik mij aan de bepalingen er van onderwerp en dat ik beloof aan den Thesaurier van het wijksbestuur ——, van de wijk ——, jaarlijks van af heden, tot wederopzeggens toe, de somma van 5s. te zullen betalen, betaalbaar binnen eene maand na aanvrage door gemelden Thesaurier.

(Datum). (Naamteekening).

AFRIKAANDER BOND

EN

BOERENBESCHERMINGS-VEREENIGING.

RICHMOND.

(Van onzen Specialen Rapporteur).

VRIJDAG, 25 MEI

(Vervolg.)

Nu kwam ter sprake

DE PLAKKERS EN LOCATIEWET

Ingezonden door Somerset Oost, Albanie, Onder Zeekoerivier en Brakwater.

Op voorstel van den heer D. P. van den Heever werd besloten dit beschrijvingspunt te laten overstaan, waarna men overging tot het bespreken van punt No. 7,

DE BASUTO-KWESTIE

Ingezonden door Somerset Oost, Onder Zeekoerivier, Rietfontein, Oost Uitvlugt, Brakwater en Steynsburg.

De heer Moolman (Somerset Oost) seide, dat de thans bestaande moeijelijkheden met Basutoland te wijten waren, in de eerste plaats aan de onregtvaardige handelwijze in vroegere jaren van de rijksregering tegenover den Vrijstaat. Het land was de Kolonie later opgedrongen geworden; hoe, wist spreker niet precies. Later, toen men met de natie wilde handelen zooals men dacht dat het 't beste zou zijn om haar behoorlijk tot onderwerping te brengen, was de rijksregering weer tusschen beide gekomen. Hij zou geneigd zijn voor te stellen Basutoland aan de rijksregering terug te geven, tenzij men kon verkrijgen dat het geheel onvoorwaardelijk aan de Kolonie werd overgelaten, in welk geval men wel zou weten wat er mede aan te vangen. (Later maakte de heer Moolman een voorstel in anderen zin.)

De heer Lombard sprak min of meer in denzelfden zin. Hij zeide dat de jongste oorlog van de Kolonie tegen de Basutos op eene ellendige wijze gevoerd was, en dacht dat als men op de regte wijze te werk ging men hen gemakkelijk ten onder kon brengen. Spreker was echter tegen teruggave van het land aan de rijksregering. Zulks zou zijn inziens de noodlottigste gevolgen voor het land kunnen hebben, en hij zeide dat als het gebeurde, de Afrikaander Bond dan niets meer zou kunnen uitrigten.

De heer Erasmus (Beaufort West) had veel over de zaak nagedacht, en was tot het besluit gekomen dat het niet zou gaan om het land te abandonneren. De Kolonie was nu verantwoordelijk voor hetgeen Engeland ten opzigte van Basutoland op zich genomen had. Hij had onderzocht waar de schuld lag, en meende dat de Kolonie toen zij 't bestier van het land aanvaardde, een bloedschuld op zich geladen had tegenover den Vrijstaat. Die bloedschuld moest men eerst afdoen, alvorens men van het ten onder brengen van Basutoland sprak. Het land was den Vrijstaat ontnomen. Men moest het dien staat terug geven, en hem dan helpen de opstandige bewoners er van te bevechten en straffen.

De heer D. P. van den Heever zeide, dat zooals hij nu opstond om het zijne over de zaak te zeggen, hij zich gevoelde als een maaijer in een afgemaaid veld, zooveel was er reeds hier en elders over het onderwerp gezegd. Hij meende, men moest zien te verkrijgen dat de Basutos onvoorwaardelijk in onze handen werden gelaten, en wilde de rijksregering dit niet toestaan, dan moest men ze maar afschudden, en ze door Engeland laten terugnemen. Verkreeg men zijn wensch, dan kon men met den Vrijstaat onderhandelen, en aan dat land het hun zoo onregtvaardig ontnomen gedeelte van Basutoland terug geven, en kwamen de Basutos er tegen op, dan gezamenlijk met den Vrijstaat hen tot hun zinnen brengen. Zooals de zaken nu stonden waren de handen der Kolonisten zoo gebonden dat zij naauwelijks hunne eigene grenzen konden beschermen, en bestond er zelfs gevaar van vijandelijke invallen in de Kolonie. Spreker dacht, de Oranjerivier moest de grenslijn der Kolonie zijn, en dat de kinderen en kleinkinderen der Kolonisten nog de kwade gevolgen der verkeerde politiek van de laatste jaren zouden gevoelen. Het was haast ongelooflijk, maar Basutoland had de Kolonie reeds bijna £5,000,000 gekost.

☞ ZIE BIJVOEGSEL.

AAN BOEREN.

R. M. ROSS & CO.

BIEDEN NU TE KOOP AAN:

Ransome's Ploegen, Enkele, Dubbele, Drie- en Viervoor.
Ransome's 342 Ploegen, met Balken en Wielen.
Ransome's 343 Ploegen.
Howard's Enkele, Dubbele, Drie- en Viervoor Ploegen.
Amerikaansche Ploegen, Nos. 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26.
Amerikaansche Heuvel Ploegen, 0.00. BL, A2.
R. M. ROSS & Co's verbeterde Dubbele Zweedsche Ploegen, met Hefboomen
R. M. ROSS & Co's Patente Wijngaard Paardenharken.
Howard's Zig-zag Eggen, voor Ligten en Zwaren Grond.
Scharen en toebehooren voor al de bovenstaande.

R. M. ROSS & Co's vertooning van Landbouwgereedschap, Stoommachinerie enz. is dagelijks open in bunne vertoonkamer.

R. M. ROSS & Co., STRANDSTRAAT, KAAPSTAD.

HET OMHEINEN MET DRAAD, ENZ.

JOHN SHAW,

Yorkshire, Fabriek van IJzer- en Omheiningsdraad.

SHEFFIELD, ENGELAND,

FABRIKANT van elke soort van Ijzer- en Draadheining, Ingangspoorten, Horden, Stalen en IJzeren Draadkettingen, Gegalvaniseerde Draadkettings, Bliksemafleiders, Koperen Raamkoorden. Vervoerbare Stalen Tramways, Wagens en Machinerie en Wielen van elke soort, zoals die op de Diamantvelden gebruikt worden (zie de bijzondere Katalogus), enz., enz.

DE NIEUWE INGEVOERDE DRAADHEINING.

EERSTE PRIJS.

Kaapstadsche Tentoonstelling van Landbouw, 1882 en 1883.

De Standaards zijn van Hoek- en T—IJzer volgens een geheel nieuw principe gemaakt. De Standaard is puntig aan den kant en wordt *twee voet in den grond* gedreven, zoodat dezelve zeer vast staat. In plaats dat er een rond gat in het IJzer geslagen is en het IJzerdraad daardoor getrokken wordt, waardoor er veel werk en verscheidene handen vereischt worden om den Standaard regt op te houden, is het gat er doorgeslagen als een spleet, zooals uit de teekening blijkt, zoodat de Streng of de Draad eenvoudig behoeft afgewenden te worden tot de lengte, die men op het terrein noodig heeft, waarna deze op zijn plaats gelegd en aangetrokken wordt. Wanneer nu de draad goed gespannen is, wordt hij op zijn plaats gehouden door een sleutel of wig, welke vast wordt geslagen, waardoor de Draad niet alleen volkomen gespannen wordt gehouden, maar ook de Standaard blijft op deze wijze vrij en geheel regtop staan en kan niet verschoven worden door het vee, dat er zich tegen aanschuurt.

Er zijn aan dit stelsel nog andere *groote voordeelen* verbonden. Er is geen gevaar voor het breken der voetstukken, hetzij bij het vervoer, hetzij bij het vastmaken, en alle materialen kunnen in veel kleiner beslek worden verpakt, terwijl de Standaards *veel sterker* zijn dan de platte IJzeren Standaards, die veel grooter gewigt hebben.

De Standards zijn 1½ x 1½ x ½, op vier yards van elkaar geplaatst, en de Draad is de beste Gegalvaniseerde Kabel IJzerdraad, 4 of 5 maal gevlochten; de toplijn heeft de dikte van No. 4; de onderste Draden hebben die van No. 6. De bovengenoemde Omheining is *de beste en de doelmatigste die tot nog toe is ingevoerd*, en daar alles op zijn eigen fabriek gemaakt is, kan de maker den Draad en toebehooren tegen *buitengewoon lage prijzen* te koop aanbevelen.

Voor prijzen, cirkulaires en katalogussen doe men aanzoek bij:

T. J. SIMEY, Adderleystraat, Kaapstad, en Flemingstraat, Port Elizabeth.

Sole Agent voor JOHN SHAW in Zuid Afrika en in wiens Magazijn monsters kunnen besigtigd worden.

D. ISAACS & CO.

HEBBEN PAS ONTVANGEN

Per "Cyrene," "Norham Castle" en "Jessie,"

261 KISTEN HUISRAAD,

Die zij nu te Koop aanbieden tegen Prijzen die een snellen Verkoop zullen waarborgen, ten einde plaats te maken voor verdere groote Bezendingen die eerstdaags worden verwacht.

ZIJ HEBBEN OOK TE KOOP

EEN BIJZONDER

GROOTEN VOORRAAD

KOLONIALE MEUBELEN,

Van Superieure Kwaliteit, gemaakt in Europeeschen Stijl, die zij kunnen Verkoopen tegen aanmerkelijk minder dan de prijs van Ingevoerde Artikelen van inferieure kwaliteit.

Het Kaapsche Publiek en Bezoekers worden verzocht de Uitgebreide Toonkamers en Fabriek te komen bezigtigen, en behoeven niet bevreesd te zijn van met verzoeken om te Koopen te worden lastig gevallen, zullende aan ieder die het Etablissement met een bezoek begunstigt de meest mogelijke attentie bewezen worden. Zij die belang stellen in den vooruitgang van Koloniale Industrie zullen voor hun bezoek ten volle beloond worden.

N.B.—De kwaliteit van elk Artikel wordt gewaarborgd.

D. ISAACS & Co.,

88, 90 EN 92 LANGEMARKTSTRAAT.

J. FLOWER & ZONEN,

Hebben nu voorhanden en bevelen aan de volgende

ARTIKELEN TEGEN 'DE LAAGSTE PRIJZEN:

STAAF- en BOS-IJZER van de beste kwaliteit.
ZINKPLATEN EN GALVANISCHE SCHROEVEN EN BOUTEN.
Patente ASSEN voor Karren en Wagens.
OOK VEREN VOOR KARREN EN WAGENS.
SMIDSKOLEN, BLAASBALGEN, AAMBEELDEN EN SCHROEVEN.
VERF EN OLIE VAN ALLERLEI SOORTEN, DAKTOUW EN CEMENT.

Burg- en Kasteelstraat,
KAAPSTAD.

Belangrijke Kennisgeving.

HUBBUCK'S

GEPREPAREERDE VLOEIJENDE VERVEN.

WIJ vestigen UEds. aandacht op deze voortreffelijke Verven. Bijzondere zorg wordt besteed aan de bereiding er van en men zal ze van groot nut vinden, zijnde zij gereed voor onmiddellijk gebruik. Hierdoor wordt het verlies vermeden verbonden aan het vervoeren van Gedroogde Verf, Olie, Terpentijn, Doopsels, enz., opgemaakt in Blikken van 1 lb., 2 lb., 3 lb., 7 lb. en 14 lb., juist goed geschikt om aan de behoeften van groote en kleine gebruikers tegemoet te komen.

Verkrijgbaar bij:

CORNELIS MOLL, PAARL.

GEORGE FINDLAY & CO.,

HEBBEN ONLANGS ONTVANGEN:

STAFFORDSHIRE IJZER,—Platte, Ronde en Ovale Staven, Hoekijzer, Hoepels, Blad en Bandijzer.
UPPERS GALVANISCH DAKIJZER,—6 tot 10 voet, Galvanisch Gootwerk, Regenpijpen, enz.
KAGCHELS VOOR STEENKOOL EN HOUT,—Strijkijzer-kagchels, Kookkagchels, Registerkagchels.
PLATFORM WEEGMACHINES,—500 tot 2,000 lbs., Toonbank Schalen, Familie Schalen, Struisvederen Schalen.
VOETSCHRAPERS,—Deurmatten, Lantarens voor Kaarsen, Olie en Paraffine.
EMMERHANDVATSELS,—IJzeren en Koperen, Koper en Hopelijzer.
PIKKEN, GRAVEN, SPADEN, Schoffels, Harken.
IJZEREN EN HOUTEN KRUIWAGENS, Pompen, Tuinspuiters.

IJzerpakhuizen, 15 Gravestraat, Kaapstad.

STRUISVEDEREN!

FREDERICK N. SALAMAN,

KOOPER VAN STRUISVEDEREN

Is gereed de Hoogste Marktprijzen te geven voor alle Soorten van Struisvederen.

Adres:—**M. L. BENSUSAN & Co., Kasteelstraat, Kaapstad.**

COMMERCIEELE

Zee- en Brandassurantiemaatschappij.

OPGERIGT 1855.

Ingeschreven Kapitaal, £50,000; Fondsen belegd, £58,000; Verliezen alreeds betaald, £115,000.

ZEE- en BRANDASSURANTIEN van alle soorten dagelijks tegen loopende prijzen aangenomen.

PROMPTE EN LIBERALE BETALING.

Kaapstad, Junij 1883. A. W. BROOK SMITH, Secretaris

De Nood in Namaqualand en de Z. A. Boerenbeschermings-vereeniging.

HIERMEDE wordt aan de Noodlijdenden in Namaqualand bekend gemaakt, dat er thans een verdere Voorraad van KOORN en KOFFIJ, alsook BOONEN ter uitdeeling onder hen verzonden zijn geworden naar de volgende Commissiën, tot wie men aanzoek voor ondersteuning maken kan. Te weten:—

In het Distrikt *Hondeklipbaai*	Bij den Heer H. van Welligh, Eendoorn.	
	„ „ „ Theunis F. Kotzé, J. P. Kookfontein, Eendoorn.	
	„ „ „ P. Voges, Knoep, Eendoorn.	
In het Distrikt *Kamiesberg*	Bij den Heer Hermias Cornelius Kotzé.	
	„ „ „ Gideon Jozua Rossouw.	
In het Distrikt *Onder Kamiesberg*	Bij den Heer Wm. Burke, Lilyfontein.	
	„ „ „ H. Rossouw, Eendoorn.	
In het Distrikt *Zuid Hardeveld*	Bij den Heer J. J. v. d. Pol.	
	„ „ „ Steph. du Toit.	
In het Distrikt *Steinkopf*	Bij den Eerw. Heer Brecher.	
	„ „ Heer W. E. Gunning.	
	„ „ „ James Burrowes.	
In het Distrikt *O'okiep, Concordia en Busmanland*	Bij den Heer James Webster.	
	„ „ „ Albertus Roux.	
	„ „ „ H. van Reenen.	
In het Distrikt *Komaggas*	Bij den Eerw. Heer Schoeder.	
	„ „ Heer C. Weich.	
	„ „ „ C. Bam.	
In het Distrikt *Springbok.*	Bij den Heer Servaas van Niekerk.	
	„ „ „ S. Loynes.	

Er zijn verzonden naar:

Hondeklipbaai Commissie, in April, 1ste verzending	75	zakken Koorn.
„ Mei 2de „	40	„ „
	10	„ Boonen.
Kamiesberg Commissie, Mei, eenige verzending	90	„ Koorn.
	10	„ Boonen.
Onder Kamiesberg Commissie, April, 1ste verzending	150	„ Koorn.
Mei, 2de „	60	„ „
	40	„ Boonen.
Zuid Hardeveld Commissie, April, 1ste verzending	150	„ Koorn.
Mei, 2de „	60	„ „
	40	„ Boonen.
Steinkopf Commissie, April, 1ste verzending	40	„ Koorn.
Mei, 2de „	40	„ „
	25	„ Boonen.
O'okiep, Concordia en *Busmanland* Commissie, April, 1ste verzending	100	„ Koorn.
	5	„ Koffij.
April, 2de „	30	„ Koorn.
Mei, 3de „	130	„ „
	5	„ Koffij.
	25	„ Boonen.
Komaggas Commissie, April, 1ste verzending	30	„ Koorn.
Mei, 2de „	30	„ „
	15	„ Boonen.
Springbok Commissie, April, 1ste verzending	50	„ Koorn.
	2	„ Koffij.
Mei, 2de „	50	„ Koorn.
	35	„ Boonen.
	2	„ Koffij.

In het Distrikt *Calvinia* hebben de Civiele Commissaris, de Heer J. C. FAURE en de Heer A. J. VAN REENEN zich, op verzoek van het Bestuur, in Commissie gesteld om aldaar Koorn aan de Noodlijdenden uit te deelen.

P. MARAIS,
Voorzitter van het Hoofdbestuur van de Z. A. Boerenbeschermingsvereeniging.

Kaapstad, 25 Mei 1883.

SINGER'S NAAIMACHINES!

Meer dan ooit Gewild.

ER WORDEN JAARLIJKS MEER DAN EEN HALF MILLIOEN VERKOCHT. GEDURENDE HET JAAR 1881 WERDEN ER 561,036 VERKOCHT.

SINGER'S NAAIMACHINES ZIJN DE BEENVOUDIGSTE, GOEDKOOPSTE en BESTE VOOR ALLE SOORTEN NAAIWERK.

PRIJS VAN AF £5 5s. 0D.

5 Per Cent Diskonto voor Kontanten.

TE HUUR

Tegen 5s. Per Week,

MET HET REGT OM TE KOOPEN, ZONDER DAT ER IETS BIJ DEN PRIJS GEVOEGD WORDT.

ALLE TOEBEHOOREN TOT DE MACHINE, OLIE, ENZ., ALTIJD IN VOORRAAD.

NAALDEN, 10 VOOR 1s.

ZIJDE, GAREN, DRAAD, DE GOEDKOOPSTE IN DE KOLONIE.

ALLE SOORTEN MACHINES GEREPAREERD OF IN RUIL GENOMEN.

NAAIWERK IN HET MAGAZIJN GEDAAN.

DE SINGER FABRIEK MAATSCHAPPIJ,
EENIGE MAKER.

TAKKANTOREN IN DE KOLONIE

22 Groenteplein, Kaapstad.
19 Queenstraat, Port Elizabeth.

EEN AGENT BENOODIGD in elke Stad en in elk Dorp in de Kolonie, NATAL TRANSVAAL en den VRIJSTAAT.

Men vervoege zich aan het Hoofdkantoor, Kaapstad.

JAMES SINTON,
Algemeen Bestierder voor Zuid-Afrika.

BERGRIVIER-STOOMFABRIEK,

PAARL

P. B. de Ville & Co,

RIJTUIGFABRIKANTEN,

HEBBEN altoos een groot aantal *RIJTUIGEN* van iedere soort in gereedheid.

Met een zeer Grooten Voorraad droog Hout en over de Honderd Arbeiders, zijn P. B. DE VILLE & Co. in staat alle Orders in zeer korten tijd en met groote juistheid uit te voeren; hetzij zoodanige Order eischt een gewonen Bokwagen, Kaapsche Kar, Engelsche Landau of Amerikaansche Spider, wordende echter de laatste twee gemaakt met het oog op Afrikaansche Wegen en Klimaat.

Termen billijk, behandeling eerlijk en vriendelijk en advies gratis.

Portretten van Rijtuigen op aanvraag gezonden.

Speciale termen voor den handel.

Telegraphisch Adres:
DE VILLE & Co., LOWER PAARL

H. J. ZOER,

Prokureur, Notaris en Transportbezorger
KANTOOR VAN DE
ZUID AFRIKAAN EN VOLKSVRIEND,
Kasteelstraat, No. 11 Kaapstad.

STELLENBOSCH.

KENNISGEVING aan Crediteuren en Debiteuren in den Boedel van wijlen den Heer **PIETER KRIGE, J.D.Zoon.**

CREDITEUREN worden verzocht hunne Vorderingen **binnen zes weken** bij den Ondergeteekende in te leveren en zij, die iets verschuldigd zijn, om binnen denzelfden tijd te betalen.

J. D. KRIGE, Sr.,
Execut. Test.

Stellenbosch, 28 Mei 1883.

VERHUISD.

I. HORAK DE VILLIERS,

PROCUREUR, NOTARIS, TRANSPORT BEZORGER enz., van de St. George-straat naar het Gebouw der KAAPSCHE HANDELSBANK.

KAAP DE GOEDE HOOP

SPAARBANK VEREENIGING.

HIERBIJ geschiedt kennisgeving dat deze Bank VAN EN NA DEN 1STEN JUNIJ (tot nadere kennisgeving) open zal zijn voor de ONTVANGST en TERUGBETALING VAN DEPOSITA op de volgende dagen en uren, nam.:—

DINGSDAGS en VRIJDAGS, 's Morgens van 11 tot 1 uur.

WOENSDAGS en ZATURDAGS Avonden van 5 tot 7 uur.

S. V. HOFMEYR,
Secretaris.

Kaapstad, 15 Mei 1883.

H. A. BAM, JUNIOR

88 Loopstraat, Kaapstad,

MAKELAAR IN STRUISVEDEREN, WOL, VELLEN, GRAAN, BRANDEWIJN en ALGEMEENE PRODUKTEN.

De zorgvuldige bereiding en Verkoop van Struisvederen is mijne Specialiteit.

KONTANTEN VOORGESCHOTEN OP EENIG PERCEEL.

Prompte Afrekening.

SHERIFF'S SALES.

CAPE TOWN.

In the Suit between A. OHLSSON & Co., Plaintiffs, and HERCULES CROSER VOS, Defendant.

IN Execution of the Judgment of the Supreme Court in the above Suit, a Sale will be held at Defendant's Residence, Sir Lowry Road, on Wednesday, the 6th day of June, 1883, of the following, viz.:—Household Furniture, &c., Sundry Liquors, &c., Fixtures.

JAMES M. CROSBY,
High Sheriff.

High Sheriff's Office,
31st May, 18-3.

DISTRICT OF SWELLENDAM.

In the Suit between JOHANNES JACOBUS JOUBERT, Plaintiff, and MICHIEL J. DU TOIT, Defendant.

IN Execution of the Judgment of the Supreme Court in the above Suit, a Sale will be held at Potteberg, in said District, on Tuesday, the 12th day of June, 1883, of the following, viz.:—Cows, Horses, Ostriches, 1 Cart, Wagon, and Pair of Harness.

JAMES M. CROSBY,
High Sheriff.

High Sheriff's Office,
31st May, 1883.

DISTRICT OF WILLOWMORE.

In the Suits between ROBERT JAMES DOBSON, and KAY and BECKER, Plaintiffs, and JULIUS ESSENWEIN and JAMES WATTS, Defendants.

IN Execution of the Judgment of the Supreme Court in the above Suits, a Sale will be held at Klipfontein and Jokum's Kraal, in said District, on Wednesday, the 20th day of June, 1883, of the following, viz.:—Quantity of Merchandize.

JAMES M. CROSBY,
High Sheriff.

High Sheriff's Office,
31st May, 1883.

DISTRICT OF ROBERTSON.

In the Suit between ROBERT WILLIAM HEWITT and JOHAN HENDRIK BERNHARDI, Plaintiffs, and ADRIAN JOHANNES JOUBERT, ADRIAN JACOBUS JOUBERT, PIETER GIDEON JOUBERT, Defendants.

IN execution of the Judgment of the Supreme Court in the above Suit, a sale will be held at Montagu, in the said District, on Monday, the 11th day of June, 1883, of the following, viz.:—Household Furniture, 2 Carts, 1 Wagon, &c., Mules, Cows, Pigs, &c.

JAMES M. CROSBY,
High Sheriff.

High Sheriff's Office,
31st May, 1883.

DISTRICT OF BEAUFORT WEST.

In the Suit between PHILIP LEVENBERG, Plaintiff, and HAYMAN LEWIN, Defendant.

IN execution of the Judgment of the Supreme Court in the above Suit, a sale will be held at Beaufort West, on Tuesday, the 12th day of June, 1883, of the following, viz.:—1 Tent Cart, Lot of Jewellery, &c., &c.,

JAMES M. CROSBY,
High Sheriff.

High Sheriff's Office, 31st May, 1883.

KAAPSTAD.

In Zake tusschen A. OHLSSON & Co., Eischers, en HERCULES CROSER VOS, Verweerder.

IN Executie van Gewijsde van het Hoog Geregtshof in de bovengemelde Zaak, zal Verkooping worden gehouden aan de Woning van den Verweerder, Sir Lowry Road, op Woensdag, den 6den Junij 1883, van het volgende, nam.:—Huisraad, enz., eenige Liqueuren, enz., Nagelvaste Goederen.

JAMES M. CROSBY,
Opperbaljuw.

Kantoor van den Opperbaljuw,
31sten Mei, 1883.

DISTRIKT SWELLENDAM.

In Zake tusschen JOHANNES JACOBUS JOUBERT, Eischer, en MICHIEL J. DU TOIT, Verweerder.

IN Executie van Gewijsde van het Hoog Geregtshof in de bovengemelde Zaak, zal Verkooping worden gehouden te Potteberg in het gesegde District, op Dingsdag, den 12den Junij 1883, van het volgende, nam.:—Koeijen, Paarden, Vogelstruizen, 1 Kar, Wagen, en Stel Tuigen.

JAMES M. CROSBY,
Opperbaljuw.

Kantoor van den Opperbaljuw,
31sten Mei, 1883.

DISTRIKT WILLOWMORE.

In Zake tusschen ROBERT JAMES DOBSON, en KAY en BECKER, Eischers, en JULIUS ESSENWEIN en JAMES WATTS, Verweerders.

IN Executie van Gewijsde van het Hoog Geregtshof in de bovengemelde Zaken zal Verkooping worden gehouden te Klipfontein en Jokum's Kraal, in het gesegde District, op Woensdag, den 20sten Junij 1883, van het volgende, nam.:—Een hoeveelheid Winkelgoederen.

JAMES M. CROSBY,
Opperbaljuw.

Kantoor van den Opperbaljuw,
31sten Mei, 1883.

DISTRIKT ROBERTSON.

In Zake tusschen ROBERT WILLIAM HEWITT en JOHAN HENDRIK BERNHARDI, Eischers, en ADRIAN JOHANNES JOUBERT, ADRIAN JACOBUS JOUBERT, PIETER GIDEON JOUBERT, Verweerders.

IN Executie van Gewijsde van het Hoog Geregtshof in de bovengemelde Zaak, zal Verkooping worden gehouden te Montagu, in het gesegde District, op Maandag, den 11den Junij, 1883, van het volgende, namelijk:—Huisraad, 2 Karren, 1 Wagen, enz., Muilezels, Koeijen, Varkens enz.

JAMES M. CROSBY,
Opperbaljuw.

Kantoor van den Opperbaljuw,
31sten Mei, 1883.

DISTRIKT BEAUFORT WEST.

In Zake tusschen PHILIP LEVENBERG, Eischer, en HAYMAN LEWIN, Verweerder.

IN Executie van Gewijsde van het Hoog Geregtshof in de bovengemelde Zaak, zal Verkooping worden gehouden te Beaufort West, op Dingsdag, den 12den Junij 1883, van het volgende, namelijk:—1 Tentkar, een hoeveelheid juwelierswaren enz. enz.

JAMES M. CROSBY,
Opperbaljuw.

Kantoor van den Opperbaljuw,
31sten Mei, 1883.

DE HEER

G. MONTGOMERY WALKER,

Prokureur, Notaris en Transportbezorger

STELLENBOSCH.

KENNISGEVING

AAN

Crediteuren en Debiteuren in den Boedel van wijlen Mejufvrouw HELENA ELIZABETH LOCHNER, van Wellington, in het Paarlsch Distrikt.

ALLEN, die iets te verderen hebben van bovengemelden Boedel, worden verzocht hunne rekeningen bij den Ondergeteekende in te leveren BINNEN ZES WEKEN van af heden, en allen die iets verschuldigd zijn binnen denzelfden tijd te betalen.

A. ABERCROMBY, M.D.,
Execut. Testamentair.

36 Strandstraat,
Kaapstad, 29 Mei 1883.

Gedrukt bij Hofmeyr & Reeler, No. 11, Kasteelstraat, Kaapstad.

De heer J. S. Marais (Paarl) wilde de zaak bespoedigen en gaf het volgende voorstel aan de hand:

"Dat de tegenwoordige voor deze Kolonie vernederende toestand van zaken in Basutoland niet langer kan gedoogd worden, en dat tenzij de Rijksregering bereid is de handen der Kolonie volkomen vrij te laten in het regelen van zaken, confiscatie, ens., het land verlaten worde."

De heer van den Heever was bereid dit voorstel te maken.

De heer H. J. Moolman (Somerset Oost) stelde voor:

"De Rijksregering worde verzocht Basutoland geheel en onvoorwaardelijk aan de Koloniale regering over te laten, opdat die regering naar bevind van zaken er mede kan handelen."

De heer David de Waal (Kaapstad) was van gevoelen, dat de rijksregering het land niet zou willen terug nemen, maar argumenteerde dat, gesteld dat zij zulks deed en St. Janerivier tot een haven maakte voor Basutoland, zulks tot onberekenbare schade voor den Vrijstaat, de Transvaal en ook de Kaapkolonie zou zijn. Er was maar één oplossing van de kwestie die wenschelijk was en goede gevolgen zou hebben, en die was dat Engeland der Kolonie met betrekking tot Basutoland de handen vrij liet. De rijksregering behoorde naar de stem des volks te luisteren en het volk moest niet rusten voor zij zulks deed, wat ook een Gouverneur mogt zeggen. Willigde Engeland eindelijk den billijken eisch der Kolonisten in, dan kon men spoedig en genoeg vrijwilligers werven met beloften van grond en buit, om de Basutos tot hun verstand te brengen.

De heer Daniel de Waal sprak in dergelijken zin.

De heer J. Goosen (Sutherland) was ook tegen het terug geven van het land aan de rijksregering, en zou gewillig zijn om met 1200 man de Basutos te aan bevechten.

De heer J. S. Marais (Paarl) zeide, dat als men het van harte meende dat men gewillig zou zijn tegen de Basutos ten strijde te trekken als Engeland de Kolonisten hun zin gaf, dan was het voorstel-Van den Heever goed.

De heer Kruger zeide, dat de tak die hij vertegenwoordigde er voor was dat de geheele naturellenpolitiek in de handen der Kolonie werd gelaten.

De voorzitter verliet tijdelijk den stoel en zeide dat hij ook eenige aanmerkingen omtrent dit punt wenschte te maken. Hij had veel achting voor den heer Marais, die hij als een der bezadigste en verstandigste leden van het Parlement beschouwde. In de tegenwoordigheid van zulk een man en van mannen als de edele heer Hofmeyr en de heer Thos. Louw, had hij haast geen vrijmoedigheid om te spreken. Maar hoe ver hij zich ook beneden deze heeren achtte, moest hij toch spreken om te verkondigen dat hij het met betrekking tot Basutoland eens was met den heer Lombard en den heer de Waal. Spreker dacht men moest ook in de toekomst zien. Hij meldde hoe hij tegen de ontwapeningswet was geweest, en destijds of toen de oorlog uitbrak had hij geweigerd naar Basutoland te gaan omdat hij het proclameren van gemelde wet een onwettige daad had geacht. In Cradock was ieder tegen het terug geven van Basutoland aan de rijksregering en hij was het volkomen met den heer de Waal eens, dat werd het land door Engeland terug genomen zulks de treurigste gevolgen voor de Kolonie zou hebben en het zoo gewenschte Vereenigde Zuid Afrika een onbereikbaar iets zou maken. Er zouden onaangenaamheden met den Vrijstaat en misschien bloedige oorlogen uit kunnen voortvloeijen. Mogelijk zou het zoo ver komen dat Engeland den Vrijstaat wilde annexeren, en welk een vreeselijk bloedbad zou er dan niet in Zuid Afrika plaats hebben. En aan wie anders zou de schuld liggen als dit gebeurde, en Engeland palmde bijvoorbeeld ook Tembuland in, dan aan de Kolonisten zelve. Het zou zijn een kuil voor zich zelf te graven. Hij zou die verkeerde politiek ten sterkste opponeren. De heer van den Heever had gesproken van de Oranjerivier als noordelijke grens der Kolonie te willen hebben, maar wist deze heer dan niet dat Mooirosi's land bezuiden de Oranjerivier ligt, en dat Masupha dadelijk het hoofd zou opsteken als men dat wilde inpalmen. Hij was van plan geweest nog meer te zeggen, maar de heer de Waal had hem als het ware den grond voor de voeten weggehouwen.

Hierop nam de voorzitter weder den stoel in.

De heer D. P. van den Heever zeide, dat het aanhouden van Basutoland de Kolonie oneindige schatten zou kosten en toch uitloopen moest op het tusschenbeide komen der rijksregering. Spreker was niet bevreesd voor naturellen, maar erg tegen verkwisting van geld, waardoor het land geruïneerd werd. Zijns inziens gedoogden de omstandigheden des lands geen oorlog, want waar moest het geld vandaan komen om er voor te betalen. Hoeveel geld was er reeds vermorst, o. a. door het geven van compensatie. Werd echter het land onvoorwaardelijk aan de Kolonie gelaten, dan zou het betalen om te gaan vechten.

De heer Pieterse (Somerset Oost) wenschte ook dat de geheele Naturellenpolitiek werd gelaten in de handen der Kolonie, maar dacht dat in ieder geval een spoedige oorlog onvermijdelijk was.

De heer J.M. Laatske (Carnarvon) zeide, als er maar kans bestond om grond te bekomen, dan zou men er genoeg krijgen om te gaan vechten.

De heer A. B. de Villiers stelde voor:

"Deze vergadering is van gevoelen dat de Rijksregering zich op geenerlei wijze met onze Naturellenpolitiek behoort te bemoeijen, en dat de Kolonie vrijheid behoort te verkrijgen alliantiën naar goeddunken te sluiten, ter regeling harer Naturellenzaken."

De heer van den Heever trok zijn voorstel in en secondeerde dat van den heer de Villiers.

De heer W. D. Snyman (Maclean) kon zich met dit voorstel vereenigen.

De edele heer J. H. Hofmeyr zou ook het amendement-de Villiers ondersteunen. Het was dan ook eene weerkaatsing van zijn voorstel in de jongste Parlementszitting. Spreker had altijd gedacht dat het residentsplan zou blijken niets waard te zijn, tenzij de resident eene krachtige alliantie achter zich had. Men had in antwoord op zijn voorstel gezegd dat het niet-constitutioneel was alliantiën tegen zijn eigen onderdanen te sluiten, maar hij (spreker) had uit de geschiedenis van de laatste 200 jaren bewezen dat zelfs Engeland zulks herhaalde malen gedaan had, tot zelfs in dit land, en in een geval, het jongste, met de Basuto's zelve tegen zijn (Engelands) eigen blanke onderdanen, de emigranten-boeren van 1846. Toen zijn voorstel in de jongste zitting der Wetgeving ter stemming kwam, had het slechts twaalf ondersteuners, maar te oordeelen naar de stem die zich nu in het land liet hooren, zou een soortgelijk voorstel bij een toekomstige gelegenheid een groote meerderheid van ondersteuners erlangen. Hij beschouwde de zending van den heer Merriman naar Engeland als een bekentenis van magteloosheid en hij vond het vernederend voor de Kolonie om Engeland te gaan smeeken: help en verlos ons. Daarvoor zou hij nimmer stemmen; als lid van eene vereeniging als de Bond en Boerenvereeniging, zou hij zich daarvoor schamen. Het scheen, er waren sommigen die eerst den mond vol hadden van "eigen vlag", en later Engeland om hulp tegenover de Basuto's wilden gaan smeeken. Dit was immers niets dan huichelarij. Spreker betoogde verder het nut van alliantiën met naburige staten, als men hulp behoefde tegenover de Naturellen, en dacht als men die hulp in het buitenland moest gaan zoeken, dan was de Kolonie vrijwillig bestuur of een zelfstandig bestaan onwaardig.

De heer Wehmeyr gaf een lange toespraak ten gunste van verlating, ingeval het land niet onvoorwaardelijk in de handen der Kolonie werd gelaten.

De heer J. de Vos (Worcester) vroeg wat het ministerie zou doen als het met een plan voor de wetgeving kwam, en deze verwierp het, en kreeg ten antwoord, dat het ministerie dan natuurlijk zou aftreden.

De heer C. Visser (Vrijstraat) had niet al te veel vertrouwen in de rijksregering, want deze had den Vrijstaat niet mooi behandeld, maar hem prijs gegeven aan wilde dieren en Kaffers. Spreker gaf hier een schets van den oorlog tusschen Vrijstaat en de Basutos, en hoe de rijksregering was tusschen beide gekomen, juist toen de Basuto's nagenoeg geheel ten onder waren gebragt, en den Vrijstaat den zoo hard verdienden grond tot aan Thaba Bosigo weer ontnam. Hij zou echter niets meer zeggen, maar alleen de hoop uitdrukken dat de vergadering eenmaal haar wensch van in deze zaak ongehinderd te worden gelaten mogt vervuld zien, dan zou men ook wel zorgen dat de Vrijstaat in haar regten hersteld werd.

De heer P. J. du Toit (Hope Town) zeide, dat al de takken aldaar voor verlating van Basutoland waren.

Hoofdregter Reitz wilde geen opinie over de zaak uitspreken, en gaf zijn reden hiervoor. Men had hem dikwijls verweten dat hij zich in de politiek mengde. Hij zou nu zeggen wat hem aldaar had gebragt, en hij was blijde dat er rapporteurs waren die het konden publiek maken. Hij had dan het besluit genomen om deze vergadering bij te wonen, ten einde te helpen eene natie te stichten, en niet om zich met andere polotieke kwesties in te laten. De heer Visser had zijn gevoelen over de Basutolandsche kwestie als een vrij burger van den Vrijstaat uitgesproken; maar werd hem, spreker, gevraagd wat zijn opinie van de zaak was, dan zou hij eenvoudig wijzen op wat de president van den Vrijstaat reeds gezegd had, namelijk, dat die Staat zich vasthield aan het verdrag van Aliwal Noord.

De heer J. S. Marais (Paarl) zou gaarne de alliantie, waarop het amendement de Villiers doelde, tot stand zien gebragt, en misschien was die verwezenlijking van de wenschen der Kolonisten, met het oog op het nieuwe blad dat de rijksregering in den laatsten tijd geneigd scheen om te slaan, niet zoo geheel onmogelijk.

Het amendement van den heer A. B. de Villiers, werd ter stemming gebragt en met slechts 18 stemmen er voor verworpen, waarop

Het voorstel van den heer H. J. Moolman met 52 stemmen er voor werd aangenomen.

Het was nu over vijven, waarna men verdaagde tot 8 uur des avonds.

AVONDZITTING.

De heer Vermeulen (Carnarvon) stelde voor:

"Deze vergadering worde heden avond te 10 ure verdaagd tot op de volgende bijeenkomst van het provinciaal bestuur, en de Tembulandsche kwestie worde het eerst ter sprake gebragt."

De heer A. S. le Roex (Fraserburg) had hier tegen, en dacht dit zou niet billijk zijn tegenover hen die de leden hadden afgevaardigd. Hij dacht men moest al het werk op de lijst afdoen. Niemand verlangde meer naar huis dan spreker, maar hij was daar gekomen om zijn pligt te doen.

De heer J. S. Marais was verbaasd over deze aanmerking van den heer le Roex. Hij vroeg of men daar gekomen was om belangrijke beschrijvingspunten af te handelen, die eerst op het laatste oogenblik de leden in de handen waren gestopt. Spreker meende dat het eigenlijke werk waartoe men bijeengekomen was, namelijk het tot stand brengen der vereeniging en het daarstellen eener constitutie, nu volbragt was, en dat het aan de toegeeflijkheid der opgekomenen te danken was dat men nog bijeen was. Spreker was er erg tegen om belangrijke kwesties in overijling te behandelen. Dien morgen werd den leden een lijst met 33 beschrijvingspunten in de hand gestopt, en zijns inziens was men volkomen in zijn regt geweest had men geweigerd er een van te behandelen. Uit toegeeflijkheid had men echter nu reeds verscheidene er van behandeld.

De heer D. F. du Toit (Paarl) zou een voorstel doen om den heer Marais te gemoet te komen. Het deed hem echter als Bondsman genoegen dat de heer le Roex zooveel over had voor de goede zaak. Hij stelde voor:

"Aangezien ons hoofddoel de aaneensluiting van Bond en Vereeniging, bereikt, ons Provinciaal Bestuur gevormd is en onze vertegenwoordigers voor het Centraal Bestuur gekozen zijn. Aangezien vele leden, waaronder onze hooggeachte Voorzitter, niet langer blijven kunnen en de meeste zoo niet alle leden naar huis verlangen, daar private bezigheden hunne tegenwoordigheid vereischen, en aangezien wij toch de nog voor ons zijnde beschrijvingspunten niet kunnen afhandelen zonder gevaar van overhaastige besluiten, die tot nadeel van ons Provinciaal Bestuur zouden kunnen verstrekken, te passeeren, stel ik voor dat onze eerste provinciale vergadering heden avond verdage."

Dit voorstel werd gesecondeerd door den heer W. D. Snijman, en aangenomen.

De heer Thos. Leuw, Malmesbury, gesecondeerd door den heer van der Merwe stelde voor:

"Deze vergadering brenge eene dankbetuiging toe aan den WelEerw. heer Moorrees, voor zijne leerzame, godsdienstige en krachtige rede, heden avond op verzoek ten behoeve der leden dezer vergadering uitgesproken."

Dit voorstel werd toegejuicht en unaniem aangenomen, nadat de heer Louw den WelEerw. Moorrees nog veel lof had toegezwaaid, en zijne bewondering had gesproken dat die talentvolle leeraar eene zoo indrukwekkende, toepasselijke en leerzame rede zonder voorbereiding had kunnen leveren. Hij meende de predikatie zou ieder lang in het geheugen blijven.

Werd nu voorgesteld beschrijvingspunt no. 25 te bespreken.

De heer A. S. le Roex objecteerde en wilde dat men de punten in hunne volgorde zou bespreken.

De heer David de Waal toonde aan hoe belangrijk punt no. 25 was, en de noodzakelijkheid dat het dien avond zou worden besproken.

De heer Thos. Louw zeide dat hij en zijn mede parlementsleden verlangden dat de discussie over dat punt dien avond zou plaats vinden.

Men besloot met beschrijvingspunt 25 voort te gaan. Het onderwerp heette:

DE TAMBOEKIE- EN TRANSKEI-GRONDEN, ALSOOK GOUVERNEMENTSGRONDEN,

en was ingezonden door Onder-Zeekoerivier en Oost Uitvlugt.

De secretaris zeide dat er eenige dokumenten in verband met dit onderwerp waren ingediend door den heer D. P. van den Heever. Hij zou ze voorlezen. Zij luidden:

Dordrecht,
27 April 1883.

Den WelEd. Heer
D. P. van den Heever, V.R.
Klipfontein,
(Ventersburg).

WelEdele Heer!

Volgens besluit van het Districtsbestuur, gehouden te Dordrecht op den 26sten April 1883, verzoeken wij u eerbiedig en geven u last om onze memorie voor het Congres te leggen, alsmede de zaken van Tembuland aldaar voor ons op de beste wijze te verdedigen.

Met hoogachting

UEds. Dienaren:
A. S. Kruger, Vz. A. B.
Theunis Botha,
Secretaris.

Dordrecht,
27 April 1883.

Aan de WelEdele Heeren,
den Voorzitter en de leden der vergadering van den A. Bond en B. B. Vereeniging, die staat gehouden te worden te Richmond, op den 24sten Mei 1883.

WelEdele Heeren!

Met deze nemen wij de vrijheid u vriendelijk te verzoeken om uwe aandacht te vestigen op de eerste verkooping van plaatsen. Zoo als u zult zien in de nieuwsbladen is de grond verpacht tegen £1 10s. tot £2 het morgen, nadat wij voor het laatst nog per telegram geprotesteerd hadden tegen de verkooping van den grond bij den heer Scanlen.

Nu, waarde heeren, met alle krachten en met behulp van een Sub-commissie uit de landscommissie, wenden wij weder pogingen aan om de overige gronden niet op de veiling te brengen.

Wij verwachten met de grootste hoop uwe ernstige medewerking en verblijven,

UEds. Dienaren:
A. S. Kruger, Vz. A. B.
Theunis Botha,
Secretaris.

Tembuland, April 1883.

Aan den Edelen Voorzitter en de Leden van B. B. Comité en A. Bond te Richmond, Kaapkolonie.

Zeer geliefde broeders en landgenooten!

Wij de ondergeteekenden, verdrukte trekkers in Tembuland, doen een beroep op u.

Wij zijn hier radeloos. Wij hebben geen bestaan in de Kolonie, en zwerven hier, in hutten wonende. Wij hebben het Gouvernement gevraagd om den grond niet per publieke veiling te verkoopen, maar te laten taxeren, en den oudsten occupant de eerste kans te geven als kooper. Dit is ons geweigerd. Daar waar rebellen den besten grond krijgen tot woning, naturellen Mooiroos grond krijgen die de Kolonie duizenden van ponden gekost heeft. Emigranten worden op kosten der Kolonie ingevoerd en grond gegeven, terwijl wij die voor ons geld grond vragen, teruggestooten worden. Wij worden ons leven moede. De groote vraag door ons gesteld is: Is dit regt? Velen van ons hebben goederen en bloed opgeofferd in Tembuland en wij worden beneden de naturellen behandeld. Nu, geliefde broeders en landgenooten, stelt u in onze plaats. Wij smeeken om uwe medewerking. Hebt medelijden met ons. Wij vragen uwe beoordeeling tusschen ons en de naturellen. Geliefde broeders en landgenooten, wij leggen ons voor uwe voeten neder, en smeeken u om ons te helpen. Wij vragen ook uwe beoordeeling tusschen ons blanken en George Moshesh met zijne zoogenaamde loyalen, daar zij op Gouvernements kosten uit Basutoland vervoerd zijn tot in Matatiele. Zij wonen nu op een heerlijk stuk land, dat door de Kolonie veroverd is, en worden nog dagelijks door het Gouvernement ondersteund; ja, duizenden van ponden worden aan hen besteed. En wij, de blanke bevolking, hebben goed verloren en bloed gestort voor het land. Meer dan een onzer is gesneuveld in den oorlog, wier kinderen nu wezen en vrouwen weduwen zijn. Ook hier in Tembuland worden duizenden van ponden uitbetaald aan naturellen voor hunne schade, en aan ons, die ook veel schade geleden hebben, is nog niets uitbetaald.

Met de volste hoop en vertrouwen op uwe hulp aan ons arm bedrukt volkje alhier, noemen wij ons uwe memorialisten.

P.S.—Ook zijn of liggen hier, twee honderd en vijftig "Police" met twee kanonnen, daar wij allen als rebellen gerapporteerd zijn; en daar dit onwaar is, is het voor ons vreemd.

Ook wordt hier een groote brug over de T'Soma gemaakt en dit op den grond der Kaffers. Wie moet het betalen?

Wat zou het wezen dat een der beambten zou gezegd hebben om een groote magt van naturellen op de been te krijgen om de plakkers hier uit te jagen?

Broeders en landgenooten, laat uwe stemmen hooren.

(Geteekend)

Abraham Kruger, voorzitter, G. M. Ferreira, P. R. Botha, F. Kruger, A. J. Liebenberg, C. J. Pretorius, C. J. Hegter, G. van Wijk, J. H. Venter, P. Venter, Piet de Wett, C. K. Jackson, A. H. Vorster, A. Kruger, Theunis Botha, sec., C. J. Hansen, P. J. van der Waldt, B. J. Malan, C. J. Horn, J. Botha, G. J. Malan, P. van Wijk, T. Blorn, H. Horr, J. L. Steyn, J. G. Botha, C. Botha, T. Oelofse, P. R. Botha, P. Botha, W. Botha, Henry King, L. A. Myburgh, J. Myburgh, T. J. Botha, C. Myburgh, L. Hegter, J. C. Hegter, J. Hegter, C. J. Hegter, G. de Bruijn, Z. Olivier, A. Blom, T. Blom, A. S. J. Venter, D. S. J. Venter, Andries Hansen, Jan Hansen, J. van Niekerk, P. van Niekerk, F. P. van Niekerk, P. Kruger, M. Pretorius, P. Zetterland, C. Martens, J. Cloete, H. Potgieter, A. Venter, M. Kruger, I. Buys, D. Verceuil, J. Annedal, W. Jordaan, T. Zetterland, F. Liebenberg, H. B. Kruger, J. J. Robinson, H. Venter, D. Venter, P. Venter, S. Kruger, P. J. Biljoen, J. A. Barry, D. Smit, G. Erasmus, Wm. Whitmer, C. P. du Plessis, L. S. van der Vijver, J. Fourie, J. A. Venter, D. F. Venter, G. Coetzee, N. Kruger, J. H. Smit, J. H. Strijdom, G. Hebter, J. Biljoen, P. Biljoen, P. S. Botha, W. Smit, G. Annandale, D. Annandale, H. J. Dreijer, J. E. Dreijer, T. F. Dreijer, J. Grijnensteijn, C. Grijnensteijn, C. Aucamp, F. Aucamp, A. Venter, N. Grobbelaar, H. G. Oelofse, J. Voslo, H. G. Oelofse, F. Buijtendag, P. Grijsenstijn, G. Aucamp, T. Buijtendag, J. Buijtendag, H. Buijtendag, Jno. Prinsloo, M. A. Oelofse, R. Oelofse, H. Oelofse, J. F. Myburgh, G. S. Whitmore, F. J. Botha, C. E. Botha, G. J. Fourie, J. Myburgh, Stefan Anod, H. Labuschagne, H. Roodt, J. Haviga, G. van Wijk, C. van Wijk, P. Venter, A. van Wijk, H. P. Goosen, G. H. van Biljoen, H. B. J. van Biljoen, Jacob Kruger, G. P. Siegrühn, J. Potgieter, S. Rouster, J. Labuschagne, G. Rouster, P. Kruger, A. Hartsemberg, G. Strijdom, H. A. Annandale, J. Smit, G. Kruger, F. Kruger, G. J. van Biljoen, H. Labuschagne, J. Horn, J. H. Viljoen, P. Muller, F. Liebenberg, A. Kloite, M. Kloite, J. Root, P. Potgieter, S. L. Venter, J. van der Linde, P. Stefanus Viljoen, W. Viljoen, F. Erasmus, M. Myburgh, W. Kruger, C. D. Hegter, F. H. Murhleube, W. Nell, H. Kleynhans, D. van der Merwe, C. D. Aucamp, J. Viljoen.

De heer D. P. van den Heever (Albert) nam het woord en zeide, dat hij in Januarij laatstleden verzocht was naar Tembuland te komen. Hij was gegaan en had de geheele streek van plek tot plek doorreisd. Hij had geaarzeld de taak te aanvaarden die men hem toen opdroeg, om de zaak der trekboeren ter hand te nemen, maar uiteindelijk had hij er in toegestemd, omdat er veel opgewondenheid aldaar heerschte. Hij had beloofd de zaak voor de aandacht der regering te brengen. Hij was toen de grenslijn gaan inspekteren, en had die eene schandelijke gevonden. Hij had nog nimmer een slang zoo gekronkeld gezien als die lijn. Te Cradock had men hem reeds gevraagd om met parlementsleden over de zaak der Tembulanders te spreken. Hij had zulks gedaan en het gevolg was geweest dat de heeren Janse van Rensburg en Joubert aan de commissie werden toegevoegd, maar die commissie was zoo zamengesteld dat deze heeren overstemd werden, en de lijn werd vastgesteld zooals zij nu is. In Tembuland zijnde was spreker later tot nabij Gatberg gereisd, en had bevonden dat de behandeling van blanken tegenover naturellen zeer onbevredigend was. De blanken moesten voor graasregt betalen, de naturellen niet. Wat dit betrof was het zijn opinie dat de schuld hiervan minder aan de regering dan wel aan de leden van de commissie, op de heeren van Rensburg, Joubert en Bekker na, lag. Maar men moest ook hen blameren die er bij waren toen de commissie werd aangesteld en toestonden dat de heer Irvine, die vader der naturellen, er aan werd toegevoegd. Hij had in Tembuland prachtigen grond in het bezit van Kabokkas, geloovige kaffers en zoogenaamde loyalen gevonden, en ontdekt dat er aan opperhoofden die loyaal heetten te zijn maar wier loyauteit van de twijfelachtigste was, compensatie was gegeven. En dan weder de lijn; hij profeteerde dat die lijn als zij niet veranderd werd allergevaarlijkst voor het land zou zijn en tot oorlogen leiden. Onder de zoogenaamde loyale opperhoofden waren er die zelfs hadden meegevochten tegen de regering en zich als loyaal hadden aangegeven toen zij zagen dat het anders slecht met hen zou afloopen. Spreker hoopte dat men de memorie der trekkers zou ter harte nemen, en toonde aan in hoe neerslagtigen geest die was opgesteld. Toch waren die menschen door een gevoel bezield dat hen zou dringen om des noods verder in te gaan en bij hunne tenten te leven of te sterven. Het had hem zeer gegriefd dat zekere bladen deze menschen, die zoo vreedzaam mogelijk waren, zoo verongelijkt hadden als waren zij rebellen. Men kon hen laten betalen voor den grond, want de bijna insolvente Kolonie had geld noodig; maar was het billijk dat men naturellen boven deze blanke zonen van Zuid-Afrika bevoordeelde en begunstigde? Waarom had de regering niet met het verkoopen van den grond gewacht tot na de zitting van het parlement? Maar, neen, zij had het juist kort te voren doorgedreven, evenals in der tijd met de ontwapeningspolitiek van den heer Sprigg was geschied. (Spreker begon nu uit te weiden over de onregtvaardigheid van het geven van grond in Mooirosi's land aan loyale Basuto's, en werd verzocht zich bij Tembuland te bepalen). Spreker was er over gebelgd hoe blanken die door den jongsten oorlog in Tembuland groote schade hadden geleden, niets terug kregen, terwijl allerhande naturellen vergoeding en grond kregen. Binnen den grond der naturellen had de regering zelfs een groote brug laten aanleggen. Spreker maakte melding van de commissie, alsof de leden er van door het Parlement waren aangesteld, en zeide nogmaals dat ofschoon die commissie het verkoopen van den grond had aanbevolen, de regering had behooren te wachten.

De heeren J. S. Marais en Thos. Louw hielpen den heer van den Heever teregt en zeiden dat het parlement wel het aanstellen eener commissie had gelast, maar niet de leden er van had aangesteld. Dit laatste was aan de regering overgelaten, die steeds de leden van parlementaire commissies aanstelde.

De heer van den Heever zeide dat de regering met opzet den heer Irvine, omdat zij zijn gevoelen tegenover de naturellen kende, tot lid van de commissie had benoemd.

De heer W. A. Smit (Albert) zeide, dat hem verzocht was geworden zijn invloed te gebruiken om de grenslijn te erlangen, door de heeren van Rensburg en Joubert aanbevolen. Hij dacht dat de commissie in het bepalen der lijn verder was gegaan dan hare instructies haar magt hadden gegeven. De heer Scanlen had hem gezegd dat de schuld van het bepalen dezer onbevredigende lijn niet aan de commissie maar wel aan het parlement lag.

De heer Thos. Louw zeide dat het niet zoo kon zijn, want het parlement had de commissie geen instructies gegeven omtrent hoe de lijn moest loopen.

De heer W. A. Smit dacht dat men aangaande de lijn moest petitioneren.

Hier verliet de voorzitter, de heer Janse van Rensburg, den voorzitterstoel en nam het woord. Hij zeide dat het in het parlement maar al te dikwijls gebeurde dat leden hunne plaatsen gedurende de debatten verlieten, wat dan soms ten gevolge had dat zoodanige leden afwezig waren wanneer er belangrijke besluiten genomen werden. Er was wel degelijk door het parlement een besluit genomen omtrent de nu ter spraak zijnde grenslijn. Men had de commissie last gegeven een gelijken strook lands langs Drakensberg af te snijden, hoewel hij zich de bewoordingen van het besluit niet kon herinneren. De commissie moest grond nemen van drie rebel-opperhoofden en een gelijken strook langs Drakensberg van T' Sekelo. Dit was door een gekozen comité aanbevolen en door het parlement bekrachtigd. Spreker kon zich niet met den heer van den Heever vereenigen, en vond men moest niet te haastig een oordeel over de zaak vellen. Hij geloofde dat T' Sekelo niet die rebel en schelm was waarvoor hij werd uitgemaakt, en haalde een geval aan waar deze gedurende zekere onlusten, een blanke gered had. Men moest niet te veel sympathie betoonen met de handelaren, sommigen welker groote smokkelaars en vagebonden waren, of te veel gewigt hechten aan hunne klagten over gevaar en plundering. Hij kon ook niet inzien dat die menschen wegens verlies op de regering konden neerkomen. Robertson echter verdiende consideratie, en spreker geloofde dat deze altijd een goeden invloed had uitgeoefend. Het opperhoofd Kozaan was een schelm, en zijn volk had blanken vermoord; omtrent dien vent had de heer v. d. Heever gelijk. Kozaan was gedurende den oorlog naar Barkly gegaan, en gaf voor dat hij zulks deed omdat hij loyaal was, maar spreker geloofde dat het slechts was omdat hij zag dat hij anders vastgetrokken zou worden. De heer Sauer had den man verhooging van salaris en zijn ouden grond terug willen geven, maar de commissie had de zaak onderzocht, en tot de conclusie gekomen dat de man een groote vagebond en niet te vertrouwen was. Zij had hem 1000 morgen grond, maar geen compensatie toegekend. T'Sekelo had 2000 morgen grond gekregen, maar geen enkel rebel opperhoofd had compensatie gekregen. Dit alles werd gedaan vóór dat spreker aan de commissie werd toegevoegd. Toen hij zijne pligten als lid der commissie aanvaardde, wist hij niet dat men reeds omtrent de lijn een besluit had genomen, anders was hij nooit opgekomen. Maar hij vond dat men de lijn reeds gereed en de bakens opgerigt had. Het parlementaire besluit was dat men den grond zou nemen aan deze zijde der T'Somo. Het parlement had besloten geen grond te nemen van Gangelizwe zonder diens bepaalde toestemming. Dit opperhoofd had grond gegeven drie uren ver in de rigting van Drakensberg tot aan Schietrug. Hij had de andere leden der commissie gevraagd waarom zij zulk een wonderlijke lijn getrokken hadden, en hem werd geantwoord dat men niet verwacht had dat Gangelizwe zooveel grond zou afstaan als hij gedaan had. Spreker wist destijds hoezeer de menschen tegen die lijn protesteerden, en dacht dat er nog kans bestond om haar veranderd te krijgen. De regering had om het rapport der commissie gevraagd en men was bijeen gekomen om de zaak te behandelen. Er werd gestemd met den bekenden uitslag. Hij had gehoopt eene wijziging der lijn te krijgen, en had alles daartoe aangewend. De lijn die hij had voorgesteld was oneindig beter, en het speet hem dat hij geen kaart bij zich had om dit aan te toonen. Zoo als de lijn nu was zou men 200 man noodig hebben om die te bewaken, terwijl de door hem voorgestelde naauwelijks 50 zou vereischen. Zijn voorstel, zooals men wist, werd verworpen. De heeren Joubert en Bekker ondersteunden hem, en toen stonden de stemmen 3 tegen 3 tot dat de voorzitter zijn beslissende stem ten gunste van de andere lijn gaf. Spreker had toen hier tegen geprotesteerd en tot antwoord ontvangen dat de lijn nog niet geproclameerd, maar alleen genotificeerd zou worden. Hij dacht dan ook dat de proclamatie nog niet was geschied en dat de kwestie voor de volgende parlementszitting zou gebragt worden. De lijn liep zoo wonderlijk, dat grond van naturellen als het ware door den grond van de blanken bijna omringd werd. Spreker hoopte dat er nog kans bestond om haar veranderd te krijgen. Wat de brug betrof waarvan de heer van den Heever melding had gemaakt als ten voordeele van de naturellen aangelegd, moest hij zeggen dat die op een stuk grond stond, dat aan de blanken moest behooren, en alwaar een prachtige plaats voor een dorp was. Hij dacht het aanleggen van die brug zou in ieder geval goed zijn voor de blanken; want al kon men den grond niet krijgen, dan zou er toch door den tijd een dorp gesticht en de naturellen er uit gewoond worden. Spreker dacht ook de regering was dit idee toegedaan, anders had zij die brug niet gemaakt. Queenstown was vroeger het hartje van Kafferland, en wat was het nu? Evenzoo zou het in der tijd met deze plek gaan. De heer van Rensburg sprak verder over zekere blanken, die in Tsekelo's gebied plekken (stands) hadden gekregen, en nu daarop aanspraak maakten, en zijns inziens regtmatig, ofschoon zij geen dokumentair bewijs van eigendom hadden. De opperhoofden hadden echter niet gaarne dat er op die manier van hun grond werd weggegeven, en dachten in zulke gevallen dat zij bedot waren, vooral wanneer hun volk hen deswege plaagde en zegde dat zij, de opperhoofden, tot honden gemaakt werden. Veel van het kwaad, dacht spreker, was te wijten aan de magistraten, die met hunne recommendatiën enz. dikwijls veel kwaad stichtten. Dezen behoorden te worden verwijderd. Spreker vertelde verder van de Kabokka's of geloovige kaffers. Dezen hadden elk van 1000 tot 1800 morgen grond bezeten, en de commissie had aanbevolen elk 500 morgen te geven, maar over de lijn. De groote meerderheid was dan ook over de lijn getrokken; maar er waren vier gebleven die niet wilden vertrekken tenzij zij dezelfde hoeveelheid grond kregen die zij achter lieten. Deze vier hadden advies gekregen en wilden waarschijnlijk eene aktie tegen de regering instellen. Spreker zeide verder dat hij zeer te doen had met de blanken, maar wist van geen ander plan dan om den grond te verkoopen. De geheele Kolonie had om zoo te zeggen voor den grond betaald, en wat de armoede der menschen betrof, er waren bij Tafelberg ook arme menschen, die evenveel consideratie als de trekkers verdienden. Van zijn distrikt waren menschen naar Tembuland getrokken die zeer goeden grond achterlieten, en nu plaatsen voor niet verlangden. Er was niet eens genoeg grond om aan alle arme applikanten te geven. Hij wist dus geen anderen uitweg. De zaak der armen in Tembuland ging hem zeer ter harte, en hij had getracht grond voor hen onder de landbouwakte te krijgen, maar hij beschouwde de kondities van die wet te zwaar. Om 250 morgen grond daaronder te krijgen, moet men voor altijd zoowat £25 huur per jaar opbrengen. Men had ook Macomo's Hoek en Kleine Tsomo van de verkooping terug gehouden, om dien grond ten behoeve van arme menschen te laten opmeten in kleine perceelen van 15 morgen zaailand met 150 morgen weidegrond bij elke 20 lappen, die men zou kunnen krijgen tegen £2 15s. per stuk per jaar. De weidegrond zou voor de twintig stukken gezamenlijk zijn. Men kon dan aldaar scholen stichten, ens.

De heer David de Waal vroeg den heer van Rensburg, waarom de regering niet met de verkooping had gewacht, na zij den brief van den heer van den Heever had ontvangen, en na de heer Hofmeyr sulks verzocht had.

Dit kon de heer van Rensburg niet beantwoorden. Toen hij er mede te doen kreeg, waren de menschen alreeds op weg naar de verkooping.

De heer van den Heever vroeg waar de Kabokkas, die nu grond hadden gekregen, tijdens den oorlog waren.

De heer van Rensburg dacht aan den kant der regering.

De heer David de Waal vroeg waarom er troepen naar Tembuland waren gezonden en of zulks op aanbeveling van de commissie was geschied.

De heer van Rensburg zeide, dat hij zelf zeer verontwaardigd hierover was. De oorzaak was dat eenige menschen over de lijn waren gegaan, maar het was geheel onnoodig geweest. Had men slechts de commissie van de gepleegde overtreding verwittigd, dan had deze de menschen gewaarschuwd en zou er nooit weder een omtrent geven over de lijn gegaan zijn. De menschen waren slechts Stocks Hoek, die destijds geheel leeg was, ingetrokken om hun vee te laten weiden, geenszins om er te blijven. Zij hadden zich niet hardnekkig of koppig betoond, maar dadelijk teruggegaan toen de troepen hun dit gelastten, zonder de minste tegenstand te bieden.

De heer J. S. Marais vroeg of de voorzitter der commissie de overtreding gerapporteerd had, en daar de heer van Rensburg niet antwoordde, of liever zeide dat men dit zelf moest onderzoeken, zeide de heer Marais dat het volgende Parlement de zaak wel zou uitpluizen.

De heer Ignatius van der Walt was ook naar Tembuland geweest en was er met een jammer hart van daan gekomen. De menschen hadden zich te laat doen gelden. Nu werd er gezegd, de grond behoort even goed aan ons, als aan jullie, maar, zeide spreker, de trekkers hebben den grond schoon gemaakt, en waren die daar niet gegaan dat was er nooit eene verkooping van grond in Tembuland gehouden. Spreker dacht, men moest nu vooral ook proberen de lijn veranderd te krijgen.

Op een vraag van den heer Snyman, vernam deze heer dat de door den heer van Rensburg aanbevolen lijn eene regte met die van Gangelizwe zou maken, en dat de lijn zooals die nu stond expres zoo gemaakt was om aan de naturellen de warmste hoeken te bezorgen.

De heer W. D. Snyman zeide, dat er van zijne zwarte buren naar Tembuland waren gegaan en aldaar tegen £3 per jaar grond hadden bekomen, beter en meer bestaanbaar dan waar men in de Kolonie £50 voor moest betalen. Een dier naturellen had hem dit gezegd en er bijgevoegd dat de magistraat, hij meende waarschijnlijk de heer Levy, de blanken niet behoorlijk behandelde, maar dat hij de zwarten voortrok en hun den besten grond gaf.

De heer S. J. Greeff (Queenstown) zeide, dat de regering naturellen had uitgenoodigd om de streek bekend als Stock's Hoek te bekomen bewonen. Deze streek was een prachtig stuk grond en bezat het heerlijkste weiveld. De voormelde uitnoodigingen waren per brief van den heer Levy namens de commissie. Toen blanken er in trokken werden zij er uit gejaagd, terwijl de zwarten mogten doen wat zij wilden. Al kwamen de blanken ook met hun geld in de hand, het hielp niets. Men had een memorie opgezonden de wetgeving verzoekende om het land uit te reiken onder Wet No. 14 van 1878, maar die memorie was om de een of andere reden nooit ter tafel gekomen. Of had men den grond maar per publieke veiling verkocht, want hij was er geenszins voor om den grond weg te geven; maar hij zag gaarne dat de arme menschen een kans kregen. Spreker zeide verder dat al de beste plekken in die streken opgevuld werden door Kaffers en genomen werden voor schoolplaatsen en beweerde dat de magistraten naturellen zelfs van uit de Kolonie uitnoodigden om daar te komen wonen.

De heer van Rensburg zeide, dat het volkomen waar was dat men zelfs tot naar Beaufort West gezonden had om naturellen te vinden om den grond op te vullen. Hij had ook den voorzitter van de commissie er over onderhouden. Het was alsof men den grond maar zoo spoedig mogelijk wilde opvullen om te beletten dat de lijn veranderd werd.

Het hinderde den heer Greeff zeer dat zekere bladen de zaken zoo verkeerd hadden voorgesteld, dat zelfs een fatsoenlijk, braaf man als de heer van Gass voor een rebel werd uitgemaakt.

De heer J. G. van Gass, Queenstown, vroeg wie Levy het regt had gegeven om de blanken uit Stock's Hoek te verjagen.

De heer van Rensburg zeide, dit had alles plaats gevonden voor hij in de commissie zitting kreeg. Hij dacht, het was veel te wijten aan magistraten, die valsche rapporten hadden gezonden.

De heer van Gass had gehoord dat de commissie den heer Levy het bedoelde regt had gegeven. Toen de proclamaties verschenen had hij, spreker, den menschen gezegd hun kans waar te nemen. Hij zelf was naar den heer Hemming gegaan die hem naar Levy zond. Hij had dezen de proclamatie getoond en geld aangeboden, hetwelk Levy geweigerd had. Levy zeide, zij konden verder in gaan maar daar geen grond bekomen. De heer Levy had aan naturellen grond gegeven om op de helft van de opbrengst te bebouwen. Later besloot hij nog eens geld aan te bieden, en werd dit geweigerd dan het land in te trekken. Hij had op zekere gelegenheid later de paarden van sekeren kaffer van een stuk grond weggejaagd om te zien wat deze zou zeggen, en toen seide de kaffer, dat de grond niet de zijne was maar van Levy, en dat hij den grond voor dezen voor de helft der opbrengst bebouwde. Spreker weidde verder uit over het dagvaarden van zijn broeder wegens oproer maken, en hoe men *hem* per abuis de dagvaarding had ter hand gesteld; hoe zijn broeder later naar Levy was gegaan en gevraagd had wat men van hem wilde en toen £1 moest betalen. Spreker beweerde verder dat gewezen rebel-Fingoes den grond voor niets terug kregen, waaruit zij onlangs verjaagd waren.

De heer J. S. Marais vroeg, hoe het kwam dat de parlementaire vertegenwoordigers van Queenstown zulke dingen vlak onder hun neus lieten gebeuren.

De heer Greeff zeide, dat men memories aan den heer Frost had gezonden, maar er nooit weer iets van vernomen had.

De heer van Gass zeide, dat toen het onderwerp in het parlement ter spraak kwam, beide leden voor Queenstown weg bleven.

De heer M. Heroldt (Murraysburg) maakte het volgende voorstel:

"Deze vergadering betreurt de behandeling der blanken tegenover de naturellen in Tembuland, vooral met betrekking tot de vastgestelde lijn,—zij besluit dit per petitie onder de aandacht des parlements te brengen en dadelijk de regering te verzoeken geene verdere landverkoopingen in Tembuland te houden vóór de aanstaande parlementszitting. Tevens meent zij dat de trekboeren moeten worden geholpen om eene deputatie naar Kaapstad te zenden gedurende de volgende parlementssessie."

De voorzitter herinnerde de aanwezigen er aan dat de volgende verkooping reeds op den 28sten dier maand zou plaats vinden, en dat de commissie besloten had daarna geen verkoopingen meer te houden, alvorens haar rapport was ingediend.

De heer Hofmeyr zeide, dat hij niet op zich wilde nemen om al wat door elken trekboer gedaan was of den trekboeren ten laste was gelegd goed te keuren. Maar toch hield hij staande dat de Kolonie grooten dank verschuldigd was aan de trekboeren. Waren zij niet in Tembuland getrokken, en hadden zij daardoor geen drang uitgeoefend op de Regering, dan zou deze laatste nog langer hebben gesloerd met de Tembulandsche questie en dan zou gansch Tembuland weder zachtjes aan zijn geraakt in de handen van ex-rebellen, om welligt weder één dag tegen groote kosten door de burgers verdreven te worden. Hij geraakte te eerder tot die slotsom wanneer hij vernam dat Pondomisland—de grond van dien aartsschurk Umshlonshlo, den verraderlijken moordenaar van den magistraat Hope—mede allengs in het bezit van ex-rebellen geraakte, en wanneer hij het gerucht vermeld zag dat Umshlonshlo zelf in die rigting aan het terug keeren was. Om die reden meende hij dat de trekboeren aanspraak hadden op eene meer of min toegevende behandeling. Ja, zeide men van Regeringskant: maar de Regering heeft niets anders gedaan dan haar door het Parlement geboden was. Hij ontkende dat Het Parlement had geboden dat de grond die in Tembuland als plaatsen werd opgeveild slechts op blanke boeren zou worden toegeslagen. Maar wat had de Regering gedaan? Zij had den grond gesteld ter beschikking van Jan en alleman, zonder onderscheid van kleur of afkomst. Een ieder die maar wilde bieden, was welkom. Hoe kwam het dat aan de arme trekboeren die niet konden bieden onder Solomons acte, geen grond was toegestaan onder de landbouw-acte? De voorzitter zeide, omdat zij geen £12 10s. per jaar konden betalen. Maar £12 10s. was de betaling voor de grootste oppervlakte, 250 morgen, die onder de landbouw-acte kan worden toegestaan. Er was niets om te verhinderen om aan hen die zulks verlangden, onder die acte kleiner lappen gronds, segge 50 of 75 morgen toe te staan, en dan zouden zij slechts van £2 10s. tot £3 15s. per jaar te betalen hebben. Waarom was den zoodanigen niet het voordeel der landbouw-acte gegund? Die vraag had hij, toen hij zamen met den hr. v. d. Bijl, de Tembulandsche petitie aan het kantoor van Kroonlanden bezorgde, den heer Merriman gedaan, en het antwoord van dien minister verschilde nog al van de opheldering des geachten voorzitters. De heer Merriman had kort af geantwoord, dat de trekboeren te lui zouden zijn om grond onder de landbouwacte te bewerken; zij zouden enkel op den grond gaan luijeren en geen penny betalen; waren zij niet zoo lui dan zouden hunne verwanten en vrienden in de Kolonie zelve hen wel hebben geholpen. Spreker had de aanspraken der heeren Greeff en Van Gass met verrassing aangehoord, als komende van afgevaardigden van den Queenstownschen Bond. Zie, toen hij berigt kreeg dat de Tembulandsche petitie aan 't komen was, had hij dadelijk stappen genomen om dezelve op de meest indrukwekkende wijze aan de Regering te laten presenteren. Hij had getelegrafeerd aan bijna alle parlementsleden binnen honderd mijlen van Kaapstad om aan de deputatie deel te nemen. Maar nu kwam er een telegram, meldende dat de Boerenvereeniging van Dordrecht zich tegen de trekboeren had verklaard, en een ander telegram dat de Bond van Queens Town eene commissie had gezonden naar den magistraat, den heer Hemming, om de Regeringsmaatregelen in Tembuland goed te keuren. Het kon niet anders of die tijding moest hem (den heer Hofmeyr) in eene moeijelijke positie plaatsen. Hoe kon hij verwachten dat Westelijke parlementsleden het voor de Trekboeren zouden opnemen, indien de nabijwonende Queens Townsche en Dordrechtsche boeren hen veroordeelden? Om die reden en ook omdat de petitie niet arriveerde met den post waarmede dezelve was verwacht, had hij de parlementsleden toen getelegrafeerd om maar niet te komen en was de petitie gepresenteerd alleen door hem en den heer v. d. Bijl, in plaats van door een twaalftal parlementsleden. Moest hij uit de heden geleverde aanspraken van de heeren Greeff en van Gass afleiden, dat de telegraaf, althans wat den Queens Townschen Bond betrof, had gelogen? De vraag was nu, wat nu gedaan? De gansche vergadering was nu verontwaardigd na de mededeelingen der genoemde en van andere heeren. Maar die verontwaardiging zou weinig baten tegen den tijd dat het Parlement te Kaapstad zat. Daar zou alles of anders uitgelegd óf geheel ontkend worden. Er moesten stappen worden genomen om hetgeen hier was gezegd voor een Parlementair Comité te Kaapstad te bewijzen. Daarom juichte hij vooral het slot van 's heeren Heroldts voorstel toe. Stel de Tembulanders in de gelegenheid om hunne beste mannen, toegerust met bewijsstukken, naar Kaapstad te zenden tijdens de parlementssessie en dan zou de zaak niet met dit congres doodloopen.

De heer van Gass zeide dat er nooit een zoodanig telegram als waarvan de heer Hofmeyr had gewaagd met medeweten van den Queenstownschen Bond was verzonden. Hij zeide nogmaals dat Levy zwarte trekkers uitnoodigde, en naturellen grond gaf die door de heeren Frost en Hemming waren aanbevolen. Velen dezer naturellen waren bezitters van grond in de Kolonie dien zij verlieten om daar voor de helft van de opbrengst te komen zaaijen.

De voorzitter, de heer van Rensburg, dacht dat hij en zijn Afrikaander collegas hun best hadden gedaan om den menschen grond onder de landbouwacte te bezorgen. Hij hoopte de heer Hofmeyr zou in het Parlement al de notulen der commissie naauwkeurig doorlezen. Hij had de menschen uitdrukkelijk gevraagd onder de landbouwacte te komen. De heer Hofmeyr wist mogelijk niet zeer veel van het boerenvak, anders zou hij weten dat men minstens 250 morgen zou noodig hebben. Er waren zeven plaatsen teruggehouden om de arme menschen te helpen.

De heer van Gass wilde voorstellen het parlement te verzoeken de lijn zoo te veranderen dat zij zou loopen van Southeyville over Zuurberg, door Tsomo, met een regte lijn naar Kommekala, van daar naar Omteslaniekop en van daar naar Maclear.

De voorzitter zeide, dat dit in strijd met een besluit van het parlement zou zijn, waarna de heer van Gass zijn voorstel introk.

De heer David de Waal dacht, de vergadering moest haar verontwaardiging uitspreken over het gedrag der regering, die 250 man en 2 kanonnen zond om zeven arme boeren te verslaan. Spreker vond het een schande, hetgeen de heer Daniel de Waal volkomen met hem eens was.

De heer C. M. de Wet vroeg, of men wel zeker was dat al de zeven mans waren; waren er soms geen vrouwen onder.

Het voorstel van den heer M. Herholdt werd nu ter stemming gebragt en unaniem aangenomen, alhoewel de voorzitter zeide, dat hij er zich niet geheel en al mee kon vereenigen.

De heer Hofmeyr meende, als het geen ander gevolg had dan zou het toch de magistraten die het zoo erg verdienden, aan de kaak stellen. De geheele zaak moest door een parlementaire commissie worden uitgeplozen.

Er werd ook besloten eene commissie aan te stellen, bestaande uit de heeren Greeff, van Gass, Abraham Kruger en Jackson, om informatie te verzamelen en eene deputatie van Tembuland naar Kaapstad te zenden.

Op voorstel van den heer David de Waal, gesecondeerd door den heer D. S. Brink, werd nog besloten:

"Deze vergadering betreurt het gedrag van de regering met betrekking tot het opzenden van troepen naar de Tembulandsche trekboeren."

De heeren J. H. Hofmeyr, Jr., J. S. Marais, Thos. Louw en D. F. du Toit werden aangesteld als eene commissie om de petities op te stellen.

Werd besloten de genomen resoluties per telegraaf aan de regering te doen toekomen.

Werd besloten de volgende vergadering van het Provinciaal Bestuur te Graaff-Reinet te houden, en wel op 12 Maart aanstaande. Er waren 28 stemmen voor Beaufort-West en 28 voor Graaff-Reinet, waarop de voorzitter zijn beslissende stem voor Graaff-Reinet gaf.

Werd gepasseerd eene dankbetuiging aan de inwoners van Richmond voor hunne hartelijke en gastevrije ontvangst der afgevaardigden.

De bezigheid der vergadering was nu afgehandeld, maar voor men uiteenging werden dankbetuigingen toegebragt aan den voorzitter en secretaris, en nog verscheidene toespraken geleverd, de meeste waarvan blijken gaven van de innige tevredenheid der sprekers met den uitslag der beraadslagingen. Men wenschte elkander goede reis en vaarwel, en ging na een dankgebed te omstreeks half twaalf ure uit elkander, beginnende vele der afgevaardigden bijna onmiddellijk de reis huiswaarts.